

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE
VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

COMMISSION
DES RELATIONS EXTÉRIEURES

VAN

DU

07-06-2000

07-06-2000

Inhoud

Woensdag 7 juni 2000

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN - COM 224

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de fascistische dreiging in Italië" (nr. 385)

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de gevolgen van de recente verkiezingen in Italië" (nr. 390)

sprekers : **Ferdy Willems, Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Erik Derycke, Fauzaya Talhaoui**

Moties

4

Interpellatie van de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de embargo's" (nr. 395)

11

sprekers : **Jacques Lefevre**, voorzitter van de commissie, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Ferdy Willems**

Sommaire

Mercredi 7 juin 2000

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES COM 224

Interpellations jointes de :

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la menace fasciste en Italie" (n° 385)

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les conséquences des dernières élections en Italie" (n° 390)

orateurs : **Ferdy Willems, Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Erik Derycke, Fauzaya Talhaoui**

4

Motions

10

Interpellation de M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les embargos" (n° 395)

11

orateurs : **Jacques Lefevre**, président de la commission, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Ferdy Willems**

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
 QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 HA : Handelingen (Integraal Verslag)
 BV : Beknopt Verslag
 PLEN : Plenumvergadering
 COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
 QRVA : Questions et Réponses écrites
 HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
 CRA : Compte Rendu Analytique
 PLEN : Séance plénière
 COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.deKamer.be
 e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.laChambre.be
 e-mail : aff.generales@laChambre.be

Mondelinge vraag van mevrouw Claudine Drion aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de opvolging van de sociale Top van Kopenhagen" (nr. 1936)

14

sprekers : **Claudine Drion, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Francis Van den Eynde tot de eerste minister over "de nieuwste bemoeienissen van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken in de binnenlandse politiek van Oostenrijk" (nr. 409)

15

sprekers : **Francis Van den Eynde, Guy Verhofstadt**, eerste minister, **Karel Van Hoorebeke**

Moties

19

Samengevoegde mondelinge vraag en interpellaties van :

- de heer Alfons Borginon aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de meest recente ontwikkelingen in het P90-dossier" (nr. 1956)

- de heer Jean-Pierre Grafé tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de annulering door Mexico van de bestelling van P90-machinepistolen" (nr. 415)

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "zijn denigrerende uitslatingen over het parlement naar aanleiding van de mislukte wapenverkoop aan Mexico" (nr. 412)

20

sprekers : **Alfons Borginon, Jean-Pierre Grafé, Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Claudine Drion**

Moties

25

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de aanstelling van een verbindingsofficier te Rome" (nr. 2005)

26

sprekers : **Tony Van Parys, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Question orale de Mme Claudine Drion au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le suivi du Sommet de Copenhague pour le développement social" (n° 1936)

14

orateurs : **Claudine Drion, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Interpellation de M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "les dernières ingérences du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères dans la politique intérieure de l'Autriche" (n° 409)

15

orateurs : **Francis Van den Eynde, Guy Verhofstadt**, premier ministre, **Karel Van Hoorebeke**

Motions

19

Question orale et interpellations jointes de :

- M. Alfons Borginon au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les derniers développements du dossier des P90" (n° 1956)

- M. Jean-Pierre Grafé au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'annulation de la commande de P90 par le Mexique" (n° 415)

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "ses déclarations dénigrantes à l'égard du parlement à la suite de la vente manquée d'armes au Mexique" (n° 412)

20

orateurs : **Alfons Borginon, Jean-Pierre Grafé, Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Claudine Drion**

Motions

25

Question orale de M. Tony Van Parys au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la désignation d'un officier de liaison à Rome" (n° 2005)

26

orateurs : **Tony Van Parys, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 7 JUIN 2000

De vergadering wordt geopend om 10.35 uur door de heer **Jacques Lefevre**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 10.35 heures par M. **Jacques Lefevre**, président.

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer **Ferdie Willems** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de fascistische dreiging in Italië" (nr. 385)

- de heer **Francis Van den Eynde** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de gevolgen van de recente verkiezingen in Italië" (nr. 390)

Interpellations jointes de :

- M. **Ferdie Willems** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la menace fasciste en Italie" (n° 385)

- M. **Francis Van den Eynde** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les conséquences des dernières élections en Italie" (n° 390)

De heer **Ferdie Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatieverzoek werd ingediend op 4 mei. Allerlei omstandigheden - een operatie - hebben ervoor gezorgd dat ik nu pas mijn interpellatie kan houden.

De aanleiding voor mijn interpellatie is de regionale verkiezingen in Italië. In drie regio's zitten er fascistische groepen in de regeringscoalitie. In drie andere regio's - Rome, Apulië en Calabrië - zijn een aantal neofascisten zelfs minister-president van de gewestregeringen. De opgang van de rechtse coalities is toch wel eigenaardig als u weet dat het MSI tot 1993 slechts 5 à 8% van de

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 7 JUNI 2000

stemmen haalde. Plotseling, met het opduiken van Silvio Berlusconi en zijn Forza Italia, haalt uiterst-rechts heel hoge scores. Uit berekeningen blijkt dat zij bij parlementsverkiezingen momenteel 51% van de stemmen zouden halen.

In Forza Italia zitten naast een aantal gematigde personen ook neofascisten en zelfs fascisten "oude stijl". U weet dat dit in Italië niet hetzelfde is. Forza Italia heeft namelijk lijstverbindingen aangegaan met de Alleanza Nazionale - het vroegere MSI - van Fini. Een uitspraak van Fini van 1 april 1994 luidt als volgt : "Mussolini was de grootste politicus van de eeuw." Nadien is Fini wat gematigder geworden. Een andere lijstverbindingspartner is de Lega Nord van de roemruchte Umberto Bossi, een man die in zijn taalgebruik toch wel uiterst rechts uit de hoek komt.

(Onderbreking)

Collega, ik wens niet onderbroken te worden maar ik wil u toch wel zeggen dat wij als Volksunie de alliantie met die kerel op Europees vlak hebben verbroken.

Een derde splintergroep in het zuiden is de Fiamma Tricolore van Pino Rauti. Het bindmiddel van deze groep is een onvervalst racisme en xenofobie. Ik geef u een schitterend voorbeeld : er bestaat een wetsvoorstel van Berlusconi, Fini en Bossi om het leger in te zetten om vreemdelingen die niet gewenst zijn kordaat, manu militari, buiten te zetten en de marine in te zetten om bootjes van mensensmokkelaars van Albanese afkomst gewoon te doen zinken. Zij hebben dit wetsvoorstel vlak voor de verkiezingen ingediend als signaal voor de kiezer.

Met onze reactie tegenover Oostenrijk in het achterhoofd vraagt men zich dan af wat het democratische Europa hiertegen onderneemt. Bij mijn weten is er terzake behalve een reactie van een Franse staatssecretaris, niets of in elk geval niet veel gebeurd. Nochtans ligt de vergelijking met Oostenrijk voor de hand. Ik zou zelfs durven zeggen dat in Italië een even groot, zo niet zelfs een groter gevaar dreigt. Elke objectieve waarnemer moet tot de vaststelling komen dat hier toch wel een probleem is.

Op 6 en 7 mei vond op de Azoren de Europese Top plaats. Mijnheer de minister, tot uw ongenoegen werden de sancties tegen Oostenrijk door Oostenrijk - maar ook door anderen - opnieuw ter discussie gesteld. Ik lees enkele titels uit De Standaard van 8 mei : "Louis Michel houdt been stijf", "Barsten in het front tegen Wenen" en "Sterk pleidooi tegen sancties van Lamberto Dini".

Wat vreest Dini ? Dat de verkiezingen die ten laatste in 2001 zullen doorgaan, uiterst rechts misschien wel in de regering zullen brengen. Als ik de pers mag geloven, bleken er op de Top van de Azoren verschillen tussen de veertien landen. Er waren drie groepen. Vier landen pleiten kort en goed voor het opheffen van de sancties : Italië, Griekenland, Ierland en Finland. Vijf landen zien die sancties voorlopig nog wel zitten, weten het eigenlijk niet goed en praten er wel over om ze in de toekomst op te heffen : Groot-Brittannië, Denemarken, Nederland, Spanje en Duitsland. Volgens een andere bron wordt Denemarken wel bij de eerste groep vermeld. Vijf landen willen de sancties handhaven : België, Frankrijk, Luxemburg, Zweden en Portugal. Intussen is er ook een nieuwe Europese topontmoeting gepland in Portugal op 19 en 20 juni 2000. Opnieuw denk ik - en ik niet alleen - dat de sancties tegen uiterst rechts ter discussie zullen staan. Als ik de persberichten mag geloven, bij gebrek aan andere documenten, zijn er gesprekken geweest tussen u, mijnheer de minister, en de heer Dini. Dat was op 30 mei 2000 in Farnesina bij Rome. Daar hebt u aan de heer Dini wat meer geduld en wat meer matiging gevraagd en aan de pers meegedeeld dat het opheffen van de sancties op dit ogenblik uitgesloten is, want dat zou een triomf zijn voor Haider. Naar uw aanvoelen, en trouwens niet alleen naar dat van u, zou dat op dit moment de slechtst mogelijke zaak zijn. Nog steeds volgens dezelfde bron pleit u voor een soort vooralarm-systeem, waarbij een aantal landen die een gekwalificeerde meerderheid uitmaken, rekenschap kunnen vragen aan om het even welke regering die partijen van uiterst rechts opneemt, partijen dus die de Europese waarden niet respecteren.

Ik kom tot mijn besluit. Het ergste wat ons kan overkomen is selectieve verontwaardiging, waarbij het ene land wordt aangepakt omdat er ultrarechtse, niet-democratische elementen in een regering zitten en het andere land wat wordt vergoelikt met argumenten als het Latijnse fascisme met Mussolini, Franco en desnoods nog Papadopoulos. Dit laatste zou nog net kunnen. Dat zou niet zo erg zijn als het Germaanse fascisme van Duits-Oostenrijkse makelij. Dergelijke redenering zou nefast zijn en zou uw imago en dat van ons land geen goed doen. Het zou vooral de gerechtvaardigde strijd tegen extreem-rechts ongeloofwaardig maken. Eigenlijk zou dit de zaak meer schaden dan goed doen. Als ik de notulen lees van deze commissie van 10 mei 2000 naar aanleiding van een interpellatie van de heer Van Hoorebeke, merk ik dat een aantal mensen toch wel in dezelfde richting denken. Ik zal u niet lastigvallen met citaten van

collega's Derycke, Eyskens, Drion en uzelf, maar ik denk dat er toch een door iedereen gevoeld ongenoegen is. Ik wil ook kwijt dat het voor ons duidelijk is dat democratie en mensenrechten niet alleen door extreem-rechts worden bedreigd en geschaad, maar ook door extreem-links, waar ook heel totalitaire en anti-democratische ideeën worden gehanteerd en waar men niet vies is van gewelddaden allerhande. Van dit laatste staan de geschiedenisboekjes bol. Hun methodiek is dikwijls net dezelfde. Daarom mijn vraag, uitgewerkt in een motie van aanbeveling, om eerst op Belgisch niveau in dit parlement met Kamer en Senaat klaar en duidelijk te omschrijven wat wij als essentieel beschouwen voor wat wij betitelen als het Europese mensenrechtenmodel of het Europese democratische model. Daarbij inbegrepen is de houding die wij dan zouden moeten aannemen tegenover om het even welke Europese regering die partijen van extreem-rechts of eventueel extreem-links opneemt, die de democratische principes niet onderschrijven.

Als wij het daar zelf over eens zijn, dan volgt uiteraard een tweede stap waarbij men op Europees niveau, via een Belgisch initiatief, tot dezelfde definiëring van standpunten probeert te komen. Wat zijn essentiële mensenrechten ? Wat doen we met zij die ze niet respecteren ?

Wat ik vraag is gemakkelijk te realiseren. De fracties kunnen de belangrijkste elementen van mensenrechten en democratie gemakkelijk omschrijven. Met zo'n nota van elke fractie kan de regering best tot een eenduidig standpunt komen en dat ook op Europees vlak hard maken.

Die lijst opmaken lijkt mij ook niet zo moeilijk. Voor de vuist weg noem ik enkele dingen die er moeten in vermeld staan. Het moeten landen zijn die democratische verkiezingen als principe hanteren, evenals gelijke mensenrechten ongeacht het inkomen, de leeftijd, het geslacht, de seksuele geaardheid, het geloof, de filosofische overtuiging, de afkomst enzovoort. Dat zijn fundamentele zaken in de mensenrechten.

De rechtsstaat is daar ook essentieel, waarbij men voor rechtbanken rechtvaardige procedures heeft zonder geweld, zonder folteringen en zonder doodstraf. Indien men deze, via een eenvoudige motie voorgelegde, vraag kan onderschrijven, dan vraag ik aan de collega's ze mee te ondertekenen. Als dat te veel zou gevraagd zijn, dan durf ik erop aandringen dat men voor deze heel logische vraag, die niet agressief is en tegen niemand gericht, deze motie van aanbeveling niet brutaalweg zou counteren door een eenvoudige motie vanuit de meerderheid.

Tot daar wat ik over deze zaak in eerste instantie te vertellen had.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik moet helaas met een kleine omweg aan deze interpellatie beginnen.

Francis Van den Eynde

Mijnheer de minister, u kent ongetwijfeld de geschiedenis van dit land en u hoorde waarschijnlijk ooit van Flor Grammens, de Gandhi van de Vlaamse Beweging. In uw taal "Le barbouilleur de sinistre mémoire". De heer Flor Grammens, die een flamingant was, heeft een zoon, Marc Grammens. De heer Marc Grammens is een gekend journalist die jarenlang erkend werd als de meest progressief linkse journalist van Vlaanderen. De man geeft het blad "Journaal" uit dat hij alleen volschrijft.

Op 4 mei, de datum waarop de heer Willems zijn interpellatie indiende, schreef de heer Grammens een artikel in Journaal onder de titel "In Italië komen fascistten aan de macht". Dat het artikel verscheen op 4 mei en dit interpellatieverzoek van onze goede collega Willems op dezelfde dag werd ingediend, zal niemand verbazen. De tekst van het interpellatieverzoek van de heer Willems houdt een letterlijk overschrijven in van het grootste gedeelte van het artikel van de heer Grammens, behalve de conclusies. Zelfs de druktechnische zaken die in dit artikel verwerkt zijn - wat in initialen vermeld staat enzovoort - heeft hij overgenomen.

Ik beschuldig collega Willems niet van plagiaat, maar de heer Willems weet even goed als ik dat de heer Grammens ondertussen zoals velen evolueerde van een links-radicaal wereldbeeld naar een sympathie voor de rechtse visie. Men beschuldigt hem ervan een van de intellectuelen te zijn die achter het Vlaams Blok staan.

Mijnheer de voorzitter, dit mag toch gezegd worden om de bronnen van de heer Willems goed te duiden. Het verbaast mij dat hij uit het artikel van de heer Grammens precies het tegenovergestelde destilleert van wat de heer Grammens zelf wou aantonen. De bedoeling van de heer Grammens was - voor zover nog nodig - aan te tonen dat de sancties tegen Oostenrijk niet alleen op geen enkel argument berusten, zeer eenzijdig en zonder enige kennis van zaken werden getroffen, maar dat ze stilaan als een boemerang op ons hoofd beginnen terug te keren. Hij maakte een vergelijking tussen Italië en Oostenrijk. De heer Willems, die nochtans beweert iets te kennen van de geschiedenis van het fascisme, zegt dat men er misschien van uitgaat dat de Latijnse vorm van het fascisme aanvaardbaar is. Mijnheer de minister, ik excuseer mij tegenover al degenen die zich beroepen op de Latijnse cultuur - ik heb voor hen het grootste respect - maar er is maar een fascisme, en dat is het Latijnse. Het fascisme is een Latijnse uitvinding. Het heeft ook een Latijns concept. Het is een opvatting waarbij de Staat primeert op alles. Wanneer men het fascisme bestrijdt - en ik hoor daarbij - dan moet men dat ten minste weten. Het fascisme is fundamenteel unitaristisch. Toen bijvoorbeeld een van de partijen die hier aan de kaak worden gesteld door onze goede collega Willems, met name de Lega, enkele jaren geleden in Venetië een groot independentistische manifestatie opzette, waarbij zij onaf-

hankelijkheid eiste voor het noorden van Italië, organiseerden de fascistten van alle pluimage in Milaan een tegenbetoging. Ik was vanzelfsprekend in Venetië bij de mensen die op dat ogenblik problemen hadden met de fascistische partijen. Tot mijn grote verbazing was ook mevrouw Nelly Maes van de Volksunie daar aanwezig, die heel lang heeft geprobeerd de Lega in het kamp van dat groepje vage partijtjes waartoe de Volksunie nog behoort, te krijgen. Dat is mislukt. Sindsdien doet men zeer eigenaardig tegenover de Lega's. Men heeft getracht ze op te vrijen. Het is niet gelukt. Nu zijn de Lega's uiteraard ook fascistten, terwijl zij het precies niet zijn, aangezien zij federalistisch en zelfs separatistisch zijn. Dat is het tegenovergestelde van fascisme.

Men maakt hier een amalgaam van alle mogelijke partijen omdat men vindt dat hun standpunten niet passen of niet meer passen in het kraam van de mensen die het op dit ogenblik voor het zeggen hebben.

Mijnheer de minister, een tweede zaak is dat sancties tegenover Italië, waarvoor hier toch enigszins wordt gepleit door de Volksunie - en niet door de regering, hoop ik straks te vernemen - zeer moeilijk zullen zijn. U zult in Italië immers niet alleen botsen op wat nu rechts wordt genoemd - de partijen van Berlusconi en Fini en uiteraard de Lega's - maar u zult met evenveel energie worden bestreden door de linkse partijen in Italië. In tegenstelling tot de gewoonte die bij ons en in Frankrijk bestaat, met name om met alle middelen partijen uit het eigen land te verketteren in het buitenland, is men in Italië echt verdraagzaam. De Italiaanse linkse partijen zullen niet dulden dat sancties worden getroffen tegen Italië omdat de rechtse partijen toevallig de verkiezingen hebben gewonnen. Ik zal een paar voorbeelden geven om aan te tonen hoe verdraagzaam men is in Italië. Toen Giorgio Almirante stierf, de historische leider van de MSI - waarvan collega Willems trouwens niet ten onrechte zegt dat ze zich ten minste nog gedeeltelijk inspireert op het historisch fascisme - en werd begraven, ging de Communistische Partij naar de begrafenis, met de voorzitter op kop. Wanneer Fini, de voorzitter van de huidige Alleanza Nazionale, de voortzetting van de MSI, congressen houdt, nodigt hij de Communistische Partij uit - zij is aanwezig op de tribune - en vice versa.

Het verbranden van ketters omwille van dissidente opvattingen gaat dus zeer moeilijk in Italië. Bovendien is er geen enkele reden om sancties tegen Italië te treffen, gewoon omdat daar partijen aan de macht komen die opvattingen verkondigen waarmee wij niet akkoord gaan. Met de Lega's heb ik geen probleem, met de anderen wel, maar het is het recht van de Italianen om te stemmen voor wie zij willen.

Sta mij toe u nog een voorbeeld te geven van de verdraagzaamheid van de Italianen. U weet het misschien niet, maar het Vlaams Blok vormt in het Europees

Francis Van den Eynde

Parlement een fractie met zowel rechtse partijen als met de Partido Radical van mevrouw Bonino, voormalig Europees commissaris voor de mensenrechten en in Italië ziet niemand daar graten in.

Mijnheer de minister, u bewees dit land geen enkele dienst door sancties te treffen tegen Oostenrijk. Dat was overigens gemakkelijk, want het zijn toch de Vlamingen die betalen. Het was onze export die werd geraakt.

Maak ons niet alweer belachelijk, mijnheer de minister, door nu het evangelie te prediken in Italië. Het is niet nodig de Italianen te gaan bekeren; daarvoor is het Vaticaan er. Laat de Italianen zijn wie zij zijn, laat de Oostenrijkers zijn wie zij zijn en laat onze Europese landgenoten - een woord dat u graag gebruikt - stemmen voor wie zij willen.

Vrijheid, mijnheer de minister, heeft geen grenzen en het vrije denken evenmin. Het is niet uw taak, noch de onze, noch die van de Volksunie om te bepalen wat in Italië, Oostenrijk, Denemarken, Zwitserland of Zweden al dan niet mag worden opgenomen in een politiek programma.

De mooiste leuze die wij overhielden uit de 19de eeuw is het refrein van een vrijzinnig lied, weliswaar van Duitse oorsprong maar dat zult u mij niet kwalijk nemen, en dat luidt : "De gedachten zijn vrij".

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens op te merken dat men niet kan zeggen dat er fascistten aan het bewind zijn in Italië, als er wordt gesproken over de Alleanza Nazionale van Gianfranco Fini. Immers, deze politieke partij heeft zich in 1994 ontdaan van haar fascistische opvattingen en imago, wat tot gevolg had dat de extreem-rechtse vleugel van de AN, met name de MSI, zich afscheurde onder de naam Fiamma Tricolore. Deze laatste dient wel degelijk als neofascistisch te worden beschouwd.

De heer Fini weigerde steeds contacten te leggen met het Franse Front National. Wel onderhoudt hij permanente en vriendschappelijke betrekkingen met de Franse RPR en de Israëliische Likoe-d-partij.

Op 1 april 1994, op het ogenblik van de afscheuring van de MSI, zei Gianfranco Fini inderdaad dat Benito Mussolini de grootste politicus van de eeuw was.

Tenslotte moet worden vermeld dat het wetsvoorstel inzake het vreemdelingenvraagstuk, ingediend door Silvio Berlusconi en Umberto Bossi, een week vóór de regionale verkiezingen, niet door Fini werd verdedigd. Dit wetsvoorstel zal vermoedelijk nooit door het parlement worden aangenomen.

Wat de resultaten van de regionale en gemeenteraadsverkiezingen betreft, kan ik bevestigen dat de centrum-rechtse coalitie - Forza Italia, AN, Lega Nord en twee kleinere christen-democratische partijen, namelijk Cristi-

ani del Centro Democratico en Cristiani Democratici Uniti - over heel Italië 50,7% van de stemmen behaalde. Niet in drie, maar in vier regio's van Noord-Italië won deze coalitie de verkiezingen.

Onderling werd afgesproken dat in de betrokken regio's de kandidaten van Forza Italia president van de regio zouden worden, en deze van de Lega Nord voorzitter van de raad. Dat is ook zo gebeurd. De Lega Nord is een rechts-nationalistische formatie die streeft naar de onafhankelijkheid van Noord-Italië, onder de naam Padania. De partij propageert openlijk racistische ideeën en tijdens de Kosovo-oorlog maakte ze geen geheim van haar goede betrekkingen met Milosevic. Haar leider, Umberto Bossi, is met uw vriend Haider bevriend.

In drie regio's van Centraal- en Zuid-Italië heeft de AN de verkiezingen gewonnen en zal een lid van deze partij president van de regio worden. De AN heeft in vijf regio's van het zuiden gezamenlijke lijsten ingediend, niet alleen met Berlusconi, maar ook met de neofascisten van Fiamma Tricolore, geleid door Pino Rauti.

In antwoord op de concrete vragen van de heren Willems en Van den Eynde wens ik het volgende te zeggen.

Uit wat voorafgaat mag duidelijk blijken dat een reactie van mijnentwege, tegenover de nieuwe politieke situatie op regionaal vlak in Italië, voorlopig ongepast zou zijn. Er wordt voorlopig, noch door mijzelf, noch door de Belgische regering, een nieuwe strategie tegen extreem-rechts gehanteerd. Zoals in het geval van de Oostenrijkse regeringscoalitie, zal ik niet aarzelen een dergelijke strategie aan te bevelen, mocht om het even waar in Europa een politieke partij - die begrippen als racisme en xenofobie hoog in haar vaandel voert, anti-democratische stellingen verdedigt of haar sympathie betuigt met het nazisme - toetreden tot een regering. Op Europees vlak zijn hierover geen afspraken gemaakt, maar het is duidelijk dat ons land - zoals met betrekking tot de Oostenrijkse regeringscoalitie - niet alleen zal staan. Ik zal niet aarzelen initiatieven te nemen als de gebeurtenissen mij daartoe dwingen.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, dit is een zeer merkwaardige zaak. Ik voel mij niet beledigd omdat u zegt dat Haider mijn vriend is, maar de waarheid heeft haar rechten. Ik noch mijn partij hebben contact met Jorg Haider gehad.

Ten eerste, ik verdedig hier het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Elk volk moet kunnen stemmen voor wie dat volk wilt stemmen. Op die manier moet het volk zijn eigen regering kunnen bepalen. Dat is erg belangrijk. De kiezers maken deel uit van een kiezerskorps, dat nog altijd door de nationaliteit wordt bepaald. Dat is zo over heel de wereld. Het is dus wel een volk dat kiest. Het is nochtans erg merkwaardig dat u en ook onze groene vrienden,

Francis Van den Eynde

democraten bij uitstek, het ruwe Oostenrijk aanpakt omdat er een partij aan de macht is samen met de christen-democraten maar die tenslotte de blauwe vlag draagt en haar oorsprong bij de liberalen vindt. Terzelfder tijd behandelt men Italië met veel omzichtigheid, terwijl er toch mensen als Fini - nu van elke verdenking vrijgepleit - hun bewondering voor de fascist Benito Mussolini niet onder stoelen of banken steken.

Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan besluiten dat uw zogenaamd anti-fascisme hypocriet is en door omstandigheden wordt bepaald. Tegen Oostenrijk kunt u zich sterk voelen. Oostenrijk is slechts een kleine Alpenrepubliek aan de rand van Europa. U weet maar al te goed - op dit vlak hebt u trouwens van de Oostenrijkers eveneens lik op stuk gekregen - dat de linkse oppositie zich zal distantiëren van eventuele maatregelen tegen Italië. Tegen het veel grotere Italië dat een latijns land is waarmee u affiniteiten hebt op cultureel vlak, zult u niets ondernemen. Men is zeer behoedzaam. Men beweert wel dat Bossi een extreem-rechtse politicus is en een vriend van Haider maar beklemtoont dat er niets aan de hand is. Tegelijkertijd geeft men toe dat de Lega Nord van Bossi op dit ogenblik niet alleen aan de winnende hand is maar reeds een aantal niet onbelangrijke politieke posities bekleedt.

Mijnheer de minister, ik herhaal dat uw houding schijnheilig is en niet geloofwaardig. De enige conclusie die ik hieraan kan vastknopen, is dat we er beter aan zouden doen de landen waarmee we goede relaties hebben zelf te laten bepalen welke regering zij willen. We moeten niet hoog van de toren gaan blazen. Als u dit doet, maakt u dit land belachelijk.

De heer **Erik Derycke** (SP): Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem met Italië is van een andere orde. Dehaene zei altijd dat we de problemen moesten oplossen als ze zich voordeden. Wat Italië betreft, kan er echter nuttig werk worden geleverd. De Italiaanse constellatie werd door de kiezers gekozen. Idem dito voor Haider. Men kan deze politieke realiteit niet negeren.

Veel belangrijker in het Italiaans probleem, is de positie van Berlusconi en de alliantie die hij maakt met een grote Europese partij. Als ik merk dat deze grote Europese partij ook het ÖVP in de armen sluit, moet er nog heel wat preventief werk worden verricht.

Mijnheer de minister, in De Standaard van vandaag heb ik gelezen dat u niet principieel gekant bent tegen een exitstrategie. De Luxemburgse eerste minister Jüncker dringt hierop aan om uit de impasse te geraken. Mijnheer de minister, het is een wijze beslissing om een exitstrategie niet tegen te werken. Er werden een aantal kansen verkeken. Europa's grootste probleem is de erg gediversifieerde manier waarop het probleem wordt be-

naderd en er een oplossing voor wordt gezocht. Op die manier worden grote bressen geslagen die het probleem niet alleen niet oplossen maar bovendien verwarring creëren bij de publieke opinie.

U hebt gelijk dat het probleem moet getackeld worden. Men had hierin kunnen slagen als men het voorstel van de Belgische delegatie in de Raad van Europa had gevolgd en ervoor gezorgd had dat de Raad een soort "monitoring" kon uitvoeren. In Europa is er, mijns inziens, slechts een orgaan, de Raad van Europa, dat het recht en de pretentie mag hebben om hierop toezicht te houden. Deze kans is verkeken. Dat iedereen zijn zegje mag doen, kan zware gevolgen hebben.

De slechtste oplossing zou erin bestaan dat dit probleem op de Top over anderhalve week zou genaast worden door de eerste ministers die het onverhoeds zouden oplossen. Dat zou zeer slecht vallen bij de publieke opinie.

Mijnheer de minister, indien u openstaat voor een exitstrategie, dan is het nuttig na te lezen wat Benita Ferrero-Waldner en Schüssel zelf zeggen. Aangezien zij blijkbaar niet gekant zijn tegen een controlerende monitoring, zullen we daar moeten op inspelen. Een exitstrategie moet alvast op twee vlakken werken.

Ten eerste, kan men in een artikel voorzien in het EU-handvest - aan een dergelijke toevoeging aan het Charter is men nog niet toe; de recentste voorstellen terzake betekenen trouwens een achteruitgang tegenover twee tot drie maanden geleden - waardoor de 15 lidstaten kunnen optreden in geval de mensenrechten en de democratie in een lidstaat worden geschaad. Ten tweede, moet er een monitoring worden opgestart. Dan moet men daarover in de Europese Ministerraad van Buitenlandse Zaken tot de nodige convergentie komen. Die is er vandaag niet; het probleem wordt momenteel haast op de straat uitgevochten, wat zeer nefast is voor een oplossing.

Sta mij toe een laatste punt te onderstrepen. Ik ben het inhoudelijk eens met de motie die collega Willems heeft ingediend. Mijn lange ervaring heeft mij echter geleerd dat de Belgische Staat in het algemeen, noch het Belgisch Parlement in het bijzonder een mensenrechtenstrategie weten te bepalen voor één land, laat staan voor de rest van de wereld.

Mijnheer de minister, het zou de SP-fractie alvast zeer vergenoegen mocht u, zoals u tot nu toe hebt gedaan, de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen geregeld informeren over uw strategie. Als er één punt is waarin de meeste commissieleden zijn geïnteresseerd, weliswaar om verschillende redenen, dan is het wel dit. Als wij deze zaak op de voet kunnen volgen, dan is dat een goede zaak.

De heer **Ferdie Willems** (VU&ID) : Mijnheer de minister, het is inderdaad juist dat dit artikel de aanleiding was voor mijn uiteenzetting, maar wij hebben de inhoud wel geverifieerd in andere berichten.

Mijnheer Van den Eynde, mag ik erop wijzen dat het niet de boodschapper is die telt, maar de boodschap en deze was voldoende alarmerend om daarover te interpellieren. Ik zal in de toekomst steeds mijn bronnen vermelden; ik heb daarmee geen enkel probleem.

Wat wel een probleem is, is dat wij op basis van dezelfde feiten tot een totaal andere conclusie komen dan u. Er kan inderdaad een boemerangeffect ontstaan. Dan moet dat er maar komen. Ik ben het hoegenaamd niet met u eens dat het fascisme een Latijns product zou zijn. Het is veel meer wijdverspreid. Overigens, als u de geschiedenis van de 19de eeuw kent, beseft u dat ook.

U hebt tevens opgemerkt dat de Lega Nord bestaat uit federalisten. Welnu, dan laat ik u opmerken dat de motieven en het scheldproza dat deze partij hanteert tegen de medemensen uit het zuiden, niet onmiddellijk toe te juichen is.

Wij hebben daaruit de juiste conclusie getrokken en hebben elke band met de Lega Nord hebben verbroken.

U beweert dat men zich in Italië verdraagzaam opstelt. Ik raad u dan wel aan even naar het zuiden te gaan. Ik heb met eigen ogen gezien hoe men de Albanese sukkelars - want dat zijn ze - opvangt. Bovendien zijn er ook boekverbrandingen geweest in Italië.

U beweert dat vrijheid geen grenzen heeft. Ik zeg u radicaal, vrijheid heeft wel degelijk grenzen, namelijk de menselijkheid en de rechten van de andere mensen. Zodra u die aantast kan de vrijheid niet en hebt u het niet meer over democratie.

Mijnheer de minister, ik ben niet gelukkig met uw antwoord waarin u stelt dat Fini de laatste tijd gematigder is. Het staat als een paal boven water dat diezelfde Fini toch met heel extreme vogels in zee is gegaan. Ik denk aan de Lega Nord en de neofascisten. Dat is volgens mij toch een duidelijke aantasting.

Mijnheer de minister, even weinig duidelijk is uw houding. U past stilaan de politiek van wegen met twee maten en twee gewichten toe. In verband met Italië, zegt u, moeten wij voorlopig niets doen. Ik heb daar twijfels over omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen. Ik denk dat de racistische wetsvoorstellen die werden ingediend voldoende duidelijk zijn en op zich een Belgische reactie meer dan verantwoorden.

Ik ben het niet eens met de collega van het Vlaams Blok die zegt dat wij moeten zwijgen over de mensenrechten en de democratie. Volgens hem is het beter al die interventies naar andere landen en andere regeringen zo te laten. Ik ben het daar niet mee eens. Ik ben van mening dat wij die lijn moeten volgen.

Ik verneem van de heer Derycke dat de tekst die wij hebben ingediend inhoudelijk juist is, maar dat een algemene omschrijving van mensenrechten en democratie niet mogelijk is. Daar plaats ik de grootste vraagtekens bij. Wat wij met deze motie beogen is hetzelfde als wat u zegt, namelijk eerst zelf een standpunt bepalen. Dat standpunt brengt men niet naar buiten op straat, maar wel naar de Raad van Europa. Daar kan in een serene sfeer een algemeen gedragsspatroon rond dit thema worden opgesteld. Zo niet zullen wij steeds opnieuw worden geconfronteerd met discussies à la tête du client, waarmee wij nu ook al bezig zijn. Een algemene regelgeving terzake vermijdt diversiteit, zoals wij het nu beleven met Oostenrijk of Italië, waarvoor een ander standpunt wordt ingenomen. Met een algemene regelgeving komt men tot een algemene visie, tot een convergentie.

Ik zou het betreuren mocht deze motie, die inhoudelijk gematigd is en heel rationeel is opgesteld, om welke politieke reden ook, door een eenvoudige motie worden geblokkeerd. Mijn motie is, naar ik vermoed, totaal niet dezelfde als die van de heer Van den Eynde. Ik zou het pijnlijk vinden mochten de meerderheidsfracties beide moties op een gelijke manier blokkeren door een eenvoudige motie.

Mevrouw **Fauzaya Talhaoui** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de groene fractie sluit zich aan bij een gedeelte van de gedachtegang van de heer Derycke wanneer hij zegt dat de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen zou moeten streven naar een structurele houding als het gaat om problemen van mensenrechten en democratie in een bepaald Europees land.

Het is heel moeilijk telkens opnieuw met ad hoc-oplossingen te werken. De commissie moet sowieso steeds een principieel standpunt kunnen innemen, zeker als men kijkt naar de ontwikkelingen in bepaalde kandidaat-staten die binnenkort tot Europa zullen toetreden. Ook hierover zullen er in de toekomst problemen rijzen.

De gevleugelde woorden van de heer Dehaene - de problemen oplossen als ze zich stellen - gelden hier zeker niet.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik kom niet meer terug op het debat zelf, maar doe nog een woordje over het gedane voorstel.

Francis Van den Eynde

Ik hoor zowel mevrouw Talhaoui als de heer Derycke hier pleiten om geregeld over de mensenrechten van gedachten te wisselen. Ik stel vast dat de heer Derycke iets meer genuanceerd pleit. Men kan dat natuurlijk aan de minister van Buitenlandse Zaken vragen.

Het is echter heel eenvoudig. Wat ik al een tijdje doe, is hier problemen in verband met mensenrechten naar voren brengen. Ik confronteer de regering ermee. Ik doe dit al jaren met mijn schriftelijke vragen en geregeld met mijn mondelinge vragen. Ik stel vast dat andere collega's daarin een beetje minder ijverig zijn. Indien zij echter geregeld over mensenrechten willen praten, kan niemand hen dat beletten zolang dit parlement vrij mag vergaderen. Ik hoop dat dit nog lang duurt, alhoewel ik daar soms voor vrees als ik sommige collega's hoor zeggen dat men mensen op de vingers moet tikken omwille van wetsvoorstellen.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, ik kan 100% akkoord gaan met de voorstellen en bedenkingen van de heer Derycke, zowel inhoudelijk als strategisch. Wat de exitstrategie betreft heb ik duidelijk gemaakt dat dit kon als men sommige doelstellingen bereikt. De eerste doelstelling is dat men over maatregelen en wapens moet beschikken om eenzelfde toestand op dezelfde manier te behandelen. Een tweede doelstelling bestaat erin dat dit in geen geval mag leiden tot een overwinning voor Haider of Schüssel. Ik zal van dit standpunt niet afwijken. Laat dit duidelijk zijn. Ten derde, vooraleer men over exitstrategie spreekt, zou het misschien goed zijn als de Oostenrijkse autoriteiten de systematische diabolisering van politieke maatregelen die geen institutionele sancties zijn, stopzetten. De Oostenrijkse regering laat de openbare opinie systematisch geloven dat het institutionele sancties zijn, terwijl het eigenlijk om politieke maatregelen gaat die alleen betrekking hebben op facultatieve daden van de diplomatie en niet op institutionele daden.

Ik heb al verschillende voorstellen naar voren gebracht. Er zijn voorstellen die overeenkomen met de voorstellen van bijvoorbeeld de heer Hüsserbauer. Ten eerste, werd geopteerd voor een conferentie voor racisme en xenofobie, waarmee zou worden tegemoetgekomen aan de besprekingen in Stockholm. Ten tweede, werd gepleit voor zeer bepaalde en zeer precieze programma's in het kader van de strijd tegen xenofobie en racisme in alle landen van Europa. Ten derde, verwijs ik naar het voorstel dat ik vijf tot zes weken geleden heb gedaan aan alle Europese landen om artikel 7 van het Verdrag te wijzigen. Het gaat meer bepaald om the early warning process. De heer Derycke heeft dit uitgelegd. Het komt erop neer dat men met 1/3 van de landen en een gekwalificeerde meerderheid de Raad kan bijeenroepen en eventueel aanbevelingen kan uiten en waarschuwingen kan doen. Dit systeem kan worden toegepast voor alle landen, indien nodig ook voor Italië.

Dit zijn voor mij haalbare uitgangswegen. Ik sta inhoudelijk en formeel op dezelfde golflengte als de heer Derycke. Net zoals u hoop ik dat men in Fera over grotere en belangrijkere problemen zal kunnen spreken. Het is ook een strategie van de Oostenrijkse regering dat men systematisch dat punt aan de agenda plaatst.

Men geeft te denken dat men met sancties inzake het verdrag te maken heeft, terwijl het alleen politieke maatregelen betreft. Er heerst een misverstand dat door de autoriteiten van Oostenrijk werd instandgehouden.

Ik ben niet tegen een exitstrategie gekant. De exitstrategie moet echter doelstellingen bereiken en voorwaarden inhouden. Het zal zeer moeilijk worden indien geen doelstellingen worden bereikt en geen voorwaarden worden ingevuld. Dat geef ik toe.

De voorzitter : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Ferdy Willems en Francis Van den Eynde

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, vraagt de regering :

1. binnen ons parlement een grondig overleg te organiseren over een klare en duidelijke omschrijving van de principes en de beginselen die volgens België minimaal deel uitmaken van het Europese model inzake democratie en mensenrechten;
2. binnen ons parlement een grondig overleg te organiseren over de houding die België dient aan te nemen ten overstaan van Europese regeringen waarin partijen zijn opgenomen die dit Europese model inzake democratie en mensenrechten niet onderschrijven;
3. bij de bevoegde Europese instanties aan te dringen om ook op Europees niveau te komen tot een klare en duidelijke omschrijving van de principes en de beginselen die minimaal deel uitmaken van het Europese model inzake democratie en mensenrechten;
4. bij de bevoegde Europese instanties aan te dringen om ook op Europees niveau te komen tot een klare en duidelijke omschrijving van de houding die Europa dient aan te nemen ten overstaan van Europese regeringen waarin partijen zijn opgenomen die dit Europese model inzake democratie en mensenrechten niet onderschrijven."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems et est libellée comme suit :

voorzitter

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Ferdy Willems et Francis Van den Eynde

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement :

1. d'organiser au sein du parlement une large concertation à propos d'une définition claire et précise des principes qui, aux yeux de la Belgique, doivent en tout état de cause constituer le fondement du modèle européen en matière de démocratie et de respect des droits de l'homme;

2. d'organiser au sein du parlement une large concertation à propos de l'attitude à adopter par la Belgique à l'égard des gouvernements européens composés notamment de partis qui n'adhèrent pas à ce modèle européen en matière de démocratie et de respect des droits de l'homme;

3. de demander instamment aux autorités européennes compétentes de définir clairement, également au niveau européen, les principes qui doivent constituer le fondement du modèle européen en matière de démocratie et de respect des droits de l'homme;

4. de demander instamment aux autorités européennes compétentes de définir clairement, également au niveau européen, l'attitude à adopter par l'Europe à l'égard de gouvernements européens constitués notamment de partis qui n'adhèrent pas à ce modèle européen en matière de démocratie et de respect des droits de l'homme."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Ferdy Willems en Francis Van den Eynde

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, verzoekt de regering niet langer te proberen sancties te treffen tegen beviende naties onder het voorwendsel dat een partij, waarvan de standpunten bij onze bewindvoerders niet in de smaak vallen, er in de regering zetelt."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Ferdy Willems et Francis Van den Eynde

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement de ne plus envisager de sanctions à l'encontre de nations amies sous le prétexte que leur gouvernement est notamment constitué d'un parti dont nos dirigeants jugent les positions dérangeantes."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Claudine Drion, Josée Lejeune en Leen Laenens en de heer Yvon Harmegnies.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Claudine Drion, Josée Lejeune et Leen Laenens et M. Yvon Harmegnies.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Chers collègues, nous ne pourrions malheureusement pas épuiser notre ordre du jour aujourd'hui. Nous devons interrompre nos travaux quelques instants puisque le premier ministre vient à 11.30 heures.

Je vous propose toutefois que nous continuions nos travaux en attendant l'arrivée du premier ministre.

Interpellation de M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les embargos" (n° 395)

Interpellatie van de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de embargo's" (nr. 395)

M. Jacques Lefevre (PSC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, j'aurai une proposition concrète à faire et je ne déposerai pas de motion après mon interpellation.

Ces dernières années, le Conseil de sécurité des Nations unies a multiplié les sanctions économiques et les embargos contre divers pays : Afrique du Sud, Irak, ex-Yougoslavie, Somalie, Libye, Libéria, Haïti, Angola, Burundi, etc.

A côté de ces sanctions internationales, les USA ont essayé d'imposer aux membres de la communauté internationale le respect de sanctions qu'ils avaient décidées pratiquement de manière unilatérale. Je pense notamment à Cuba.

A l'exception de l'Afrique du Sud, on peut s'interroger sur le sens et l'efficacité des sanctions internationales.

Un des thèmes de la 103ème Conférence de l'Union interparlementaire qui s'est déroulée du 1er au 6 mai à Aman, était un sujet bien vaste : "Parvenir à la paix, à la stabilité et au développement global dans le monde, et établir des liens politiques, économiques et culturels plus étroits entre les peuples".

A l'occasion de la discussion de ce thème, le problème des embargos a été longuement abordé. Parmi les 17 recommandations formulées dans la résolution finale

Jacques Lefevre

de cette 103ème Conférence interparlementaire, l'une aborde le sujet : "La 103ème Conférence interparlementaire demande que soient abolies les formes de sanctions dont sont essentiellement victimes les populations civiles, notamment les enfants".

Dans le rapport que nous avons fait devant la commission des Relations extérieures de la Chambre, après notre mission en Irak en janvier dernier, nous avons déjà souligné les conséquences dramatiques de l'embargo pour la population irakienne.

Pour rappel, ces conséquences dramatiques avaient été confirmées à Bagdad même, par la coordinatrice de l'UNICEF et par le coordinateur des actions humanitaires de l'ONU.

A titre personnel, je ne pense pas que les sanctions qui touchent directement la population civile et en particulier les plus fragiles, les enfants, les personnes âgées, les handicapés et les malades facilitent la recherche d'une solution politique.

La semaine dernière, la revue médicale britannique "Lancet" soulignait encore - cela a été repris dans "La Libre Belgique" - que la mortalité infantile a plus que doublé en Irak ces dernières années.

Le ministre peut-il répondre aux questions suivantes.

- Existe-t-il des évaluations de l'efficacité des sanctions internationales ?

- Quel est l'état de la réflexion sur les embargos, notamment au sein des Nations unies et de l'Union européenne ?

- Quelle est la position du gouvernement belge sur la question des embargos ?

Le sujet est suffisamment grave pour éviter une querelle politique et un clivage majorité/opposition, et mériterait une réflexion approfondie dans notre commission.

M. Louis Michel, ministre : Monsieur le président, chers collègues, je vous répondrai sur deux plans, l'évaluation des sanctions internationales, l'état de la réflexion sur les sanctions et la position du gouvernement.

Je répondrai ensuite à titre personnel, mais je crois que mon point de vue sera très largement partagé, sur mon sentiment par rapport aux embargos les plus connus aujourd'hui, que ce soit en Yougoslavie ou en Irak.

Je commencerai par l'évaluation des sanctions internationales.

Les organisations concernées - ONU, Union européenne - ne procèdent généralement pas à l'évaluation de l'efficacité des sanctions qu'elles ont imposées.

Lorsque c'est le cas, comme récemment pour les sanctions prises contre l'UNITA - rapport du président du Comité des sanctions au Conseil de sécurité -, il s'agit essentiellement d'une analyse technique de la mise en oeuvre des sanctions. Il existe, par contre, de nombreuses études effectuées par des universitaires et des ONG.

Je signale également que le secrétaire général du ministère des Affaires étrangères vient de présenter, en mon nom, une note générale d'information sur les sanctions internationales aux commissions Affaires étrangères et Défense du Sénat, le 9 mai 2000. Je suis tout prêt à vous transmettre cette note.

Pour ce qui concerne l'état de la réflexion sur les sanctions, d'une manière générale, le sentiment prévaut que les embargos frappent trop souvent les populations civiles et épargnent les dirigeants, qui sont responsables de la situation. Aussi, aux Nations unies, une réflexion est en cours sur la nécessité d'améliorer la politique des sanctions, et notamment de recourir à des mesures plus ciblées, telles que le gel des avoirs financiers des dirigeants, l'interdiction de visa, etc. Au terme d'un débat public sur ce thème, le Conseil de sécurité a dès lors décidé, le 17 avril, de créer un groupe de travail informel chargé de formuler des recommandations en vue d'améliorer l'efficacité des sanctions. Ce groupe de travail doit remettre son rapport au Conseil de sécurité pour le 30 novembre 2000.

J'insiste : ce groupe de travail étudie l'efficacité des sanctions. Cela nous éloigne peut-être de l'objectif final du débat que vous essayez d'ouvrir.

Troisièmement, la position du gouvernement.

Je me félicite bien entendu du lancement de cet exercice de réflexion, qui était nécessaire. Je partage le sentiment selon lequel il faut que les sanctions frappent les vrais responsables de la situation à laquelle on veut remédier, et non la population. Il faut aussi qu'elles aient un objectif clair et réaliste. Enfin, elles doivent être revues régulièrement. Voilà pour le principe.

Je peux toutefois vous indiquer que dans les deux cas qui nous occupent plus particulièrement, j'ai plaidé au conseil Affaires générales, avec un certain nombre de mes collègues, pour une révision des sanctions, à la fois dans le cas de la Yougoslavie, notamment pour ce qui concerne le volet "embargo pétrolier", et dans le cas de l'Irak. Il n'y a toutefois pas de consensus à ce sujet.

Je ne suis, pour ma part, pas du tout convaincu que ces embargos soient ni raisonnables ni utiles politiquement. Je suis assez sceptique quant à leur efficacité et préférerais qu'on les révise. Au sein du conseil Affaires générales, j'essaie donc de ramener systématiquement cette discussion-là car je me rends bien compte que les esprits évoluent. Au départ, nous étions relativement

Louis Michel

isolés, mais aujourd'hui, il y a un courant, que l'on pourrait qualifier de majoritaire, qui est favorable à une révision de ces sanctions. Il reste cependant encore toujours deux ou trois pays qui tiennent à conserver cette ligne de conduite dure et stricte.

Il est inutile de rappeler que les relations entre l'Union européenne et les Etats-Unis ont également un rôle important à jouer dans cette problématique. La politique de l'embargo est une stratégie qui est souvent initiée à la demande des Etats-Unis. Et il n'est pas aisé d'avoir un consensus au sein du Conseil européen sur le sujet.

Voilà un sujet dont il serait peut-être utile de tracer le cadre, les principes, et même parfois le contenu ou une stratégie au niveau du parlement ou de la commission. Je pense effectivement que cela m'aiderait si l'on pouvait voter une résolution qui offrirait une marge de manoeuvre à l'appréciation au cas par cas. Nous ne pouvons pas, dans un cadre pareil, nous enfermer complètement et s'interdire de tenir compte des cas particuliers et des contextes particuliers. Je suis donc tout à fait disposé à participer à une telle discussion.

Du reste, il y a un autre débat que l'on pourrait utilement initier, qui n'est pas directement lié à ceci. Il serait peut-être intéressant que le parlement prenne l'initiative, par exemple, d'organiser des audits ou de faire défiler un certain nombre de personnes qui connaissent bien la problématique de la restructuration, de la réorganisation des Nations unies. Je me rends compte qu'il y a là un très gros problème : les Nations unies se trouvent dans une position de faiblesse structurelle, financière et organisationnelle catastrophique.

C'est un outil qui n'a plus les moyens de son ambition. Il ne serait dès lors pas inutile de tenir ce type de débat au niveau du parlement. En effet, nous avons peut-être beaucoup de choses à apprendre sur le fonctionnement de cette institution. Nous avons peut-être aussi des idées à apporter et des combats à mener sur ce terrain-là.

Nous devons aussi être conscients que nous ne saurons pas éluder des débats importants aussi pour nous-mêmes. Nous devons savoir prendre position en sachant qu'il y a un prix à payer et des responsabilités à prendre en fonction de la position que nous défendons.

Je me suis un peu écarté du sujet, mais je vous remercie, monsieur Lefevre, d'avoir ouvert ce débat utile, que nous ne devons pas tenir dans le cadre majorité-opposition mais plutôt dans un esprit totalement ouvert.

De heer **Ferdj Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben het met velen hier eens dat het probleem in zijn algemeenheid moet worden gesteld. Dikwijls is het de burgerbevolking die hiervan het slachtoffer wordt, niet de politieke verantwoordelijken. Embargo's worden bovendien soms politiek misbruikt,

bijvoorbeeld door de Verenigde Staten of Rusland. Het systeem zelf is aan verfijning toe. Eigenlijk is wat hier wordt voorgesteld net hetzelfde als wat wij in het vorige agendapunt aan de orde brachten. Wij moeten in het parlement tot een consensus komen over de manier waarop wij embargo's ervaren vooraleer we optreden. Dat moet gebeuren zonder spelletjes te spelen tussen meerderheid en minderheid. Dan komen we vooraf tot een vaste regelgeving en niet tot een casuïstiek waarin men naargelang het geval totaal andere dingen gaat doen. Wat nu Irak betreft, wil ik u herinneren aan een uiteenzetting die ik enkele maanden geleden in deze commissie heb gehouden. Naar onze smaak is in Irak niet het embargo het probleem, maar wel diegene die het embargo toepast. Ik verklaar mij nader. In het noorden van Irak, waar de Koerdische groep het voor het zeggen heeft, gaat men wel goed om met het embargo. Daar heeft men wel een degelijke landbouwhervorming, degelijk onderwijs en degelijke klinieken. Het probleem schuilt in het zuiden waar de Bathpartij van Saddam Hoessein de mogelijkheden die ondanks het embargo geboden worden compleet afbuigt naar de eigen partij voor militair gebruik. Daar schuilt het probleem.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Il serait utile que nous entendions quelques témoignages et quelques experts qui pourraient vous apporter des réponses.

M. Von Spaneck, responsable des Nations unies à Bagdad, qui se trouvait sur place, expliquait que dans la partie du Nord de l'Irak occupée par les Kurdes, il reçoit 15% de l'argent de Oil for Food pour 11% de la population. Il reçoit donc proportionnellement plus d'argent que ce que cela représente en nombre d'habitants. Ce n'est pas à moi à répondre à ces questions, mais plutôt aux experts.

Je propose que notre commission puisse travailler en accord avec le ministre et que nous puissions entendre une série de personnes au sujet de l'embargo en Irak, mais aussi sur d'autres embargos comme celui de la Yougoslavie. Il y a aussi - la distinction est importante à faire - des embargos demandés par la population. C'est le cas par exemple au Myanmar ou en Afrique du Sud.

On m'a renseigné un expert qui pourrait nous aider sur le sujet, mais je ne veux pas le contacter sans vous demander votre accord préalable. Il s'agit de M. Peeters, qui dirige le bureau du PNUD à Bruxelles. Je ne le connais pas, mais on m'a dit qu'il avait eu une réflexion sur les embargos.

Je suggère que nous puissions également entendre M. Von Spaneck. C'est un diplomate allemand qui se trouve pour l'instant à Berlin, qui était le responsable des Nations unies à Bagdad et qui a démissionné à la fin du mois de janvier.

Jacques Lefevre

Il me paraît utile également d'entendre une personne ayant une expertise sur ce qui se passe en Yougoslavie.

Je signale à ce propos qu'il y a peu de temps, un numéro spécial de la revue du CMCD, "Demain le Monde", était consacré aux embargos. De nombreux chercheurs et professeurs d'universités belges ont écrit dans cette revue. Il serait également intéressant de les entendre sur le sujet.

Nous ne devons pas procéder à des auditions inutiles, mais quatre ou cinq personnes pourraient être avantageusement interrogées.

Je souhaiterais, comme l'a proposé le ministre, que chacun d'entre nous dispose du rapport déposé par le secrétaire général du ministère des Affaires étrangères contenant la liste des mesures appliquées à l'égard de tous les pays. Ce document, déjà diffusé au Sénat, est assez impressionnant.

J'imagine que nous sommes tous d'accord pour que nous entamions une réflexion sur le sujet et que nous auditionnions les différentes personnes que je viens de citer, si elles acceptent de venir.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De mondelinge vragen nrs. 1856, 1861 en 1862 van de heren Dirk Van der Maelen en Peter Vanhoutte worden naar een latere datum verschoven.

Question orale de Mme Claudine Drion au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le suivi du Sommet de Copenhague pour le développement social" (n° 1936)

Mondelinge vraag van mevrouw Claudine Drion aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de opvolging van de sociale Top van Kopenhagen" (nr. 1936)

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le sommet de Genève qui fera suite au sommet de Copenhague aura lieu du 26 au 30 juin.

Il y a cinq ans, le sommet de Copenhague a permis de faire avancer la réflexion sur le développement social tout en laissant les associations, qui travaillent dans le secteur, un peu sur leur faim quant aux réalisations pratiques.

Je voudrais vous poser quatre questions :

1. Comment la Belgique évalue-t-elle l'engagement qu'elle a pris à Copenhague, en 1995 ? Qu'a-t-on réalisé depuis ? Cette matière pourra d'ailleurs faire l'objet d'une réponse écrite.

2. Comment le gouvernement prépare-t-il la session extraordinaire de fin juin 2000 à Genève ?

3. Les associations belges font état de toute une série de revendications regroupées en cinq points : la pauvreté, les moyens financiers, l'emploi, l'inégalité entre les hommes et les femmes, et la revalorisation des pouvoirs public. Avez-vous pris connaissance de ces revendications ?

4. Comment la Belgique peut-elle faire avancer les choses durant les cinq prochaines années ? Pour notre part, il nous semble important de fixer un nouveau défi en matière de développement social, qui devrait être rencontré dans les cinq prochaines années.

M. Louis Michel, ministre : Monsieur le président, madame Drion, la Belgique estime que les engagements pris à Copenhague ont servi à une prise de conscience, aujourd'hui largement partagée, des aspects sociaux du développement.

L'évolution de l'attitude des institutions de Bretton Woods à cet égard est significative.

Alors que les programmes d'ajustement structurel des années 70 et 80 s'imposaient très souvent aux dépens des considérations sociales dans les pays en développement, aujourd'hui, les paramètres sociaux sont de plus en plus pris en considération. Il se développe aussi un consensus autour du thème de la lutte contre la pauvreté comme priorité absolue pour l'aide publique au développement.

En ce qui concerne votre deuxième question, un groupe de coordination belge a été mis en place. Il comprend des représentants des ministères fédéraux impliqués dans le suivi de Copenhague, des entités fédérées, des ONG et des syndicats.

Ce groupe a défini les priorités défendues par la Belgique dans les concertations européennes pour les travaux préparatoires de la session de Genève. Ces travaux sont encore en cours à New York.

Le vice-premier ministre, M. Vande Lanotte, dirigera la délégation belge à Genève et prendra la parole lors de la session.

Les priorités belges ont, de manière générale, rencontré l'approbation des partenaires européens. Nous nous sommes notamment concentrés sur les points suivants :

- l'emploi productif;
- l'accès universel aux services sociaux;

Louis Michel

- le maintien de buts quantitatifs dans la lutte contre la pauvreté absolue;

- la coopération entre les gouvernements et la société civile dans le secteur social;

- les problèmes spécifiques de l'Afrique et des pays les moins avancés.

A noter que tout ce qui a trait à l'égalité entre hommes et femmes est plutôt traité dans le processus d'évaluation de "Pékin +5", processus analogue à celui de "Copenhague +5".

Le processus de négociation étant encore en cours, nous évaluerons le contenu de l'ensemble du nouveau programme d'action après la session de Genève, et nous en tirerons les conclusions opérationnelles qui s'imposent pour la coopération internationale belge mais aussi en ce qui concerne la lutte contre la pauvreté en Belgique.

Parmi les nouvelles initiatives internationales, la Belgique a examiné attentivement les idées autour d'une taxe sur les transactions financières internationales. Nous sommes favorables à des actions plus systématiques concernant la dette des pays pauvres hautement endettés, à condition que les remises de dette bénéficient aux secteurs productifs et sociaux dans les pays concernés. Nous estimons également que l'initiative "20/20" reste d'actualité et devrait être appliquée de façon plus suivie.

Finalement, nous attachons beaucoup d'importance à une meilleure cohérence des programmes et des stratégies du côté des donateurs, notamment une plus grande convergence entre les actions du système des Nations unies et des institutions financières internationales (Banque mondiale et FMI).

Sur le plan politique interne, nous propageons la formulation d'un programme d'action contre la pauvreté et un dialogue participatif avec les secteurs concernés. Nous participons également de manière active à l'élaboration et à la mise en oeuvre des normes anti-pauvreté sur le plan européen.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le ministre, je suis quelque peu inquiète de votre réponse quant à l'insistance sur les emplois productifs. Je pense que les dernières manifestations du secteur non marchand et du secteur socio-culturel montrent que le secteur à profit social est aussi créateur d'emplois et de lutte contre la pauvreté.

M. **Louis Michel**, ministre : Je maintiens mon ordre de priorités. Je suis d'accord avec vous mais il faut d'abord, dans ces pays-là, remettre en ordre une économie et la

faire fonctionner pour créer de la richesse qui permettra alors de financer ce à quoi vous pensez. En d'autres termes, on ne peut pas mettre la charrue avant les boeufs et moins encore dans ces pays-là que dans les nôtres.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le ministre, je pense que le développement social a à voir aussi avec ce qui se passe dans notre pays. C'est à cela que je faisais référence.

M. **Louis Michel**, ministre : Je pense qu'on fait tout ce qu'il faut dans notre pays aussi.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Pas encore assez !

M. **Louis Michel**, ministre : Je sais, mais créons d'abord de la richesse pour financer ce secteur.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

De samengevoegde interpellaties nrs. 417 en 422 van de heren Mark Eyskens en Karel Van Hoorebeke worden ingetrokken.

Interpellatie van de heer Francis Van den Eynde tot de eerste minister over "de nieuwste bemoeienissen van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken in de binnenlandse politiek van Oostenrijk" (nr. 409)

Interpellation de M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "les dernières ingérences du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères dans la politique intérieure de l'Autriche" (n° 409)

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ik ben blij dat u hier - weliswaar toevallig - geflankeerd bent door uw vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel. Ik wil het immers hebben over zijn beleid op Europees vlak en meer bepaald inzake Oostenrijk.

U mag het mij niet kwalijk nemen als ik zeg dat u zich op dat vlak behoorlijk heeft vastgereden. Zodra er sprake was van de deelname van de liberale partij van mijnheer Haider...

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Dat is al acht jaar geleden.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de eerste minister, ik dacht dat een partij zoals die van u geen pausen en dogma's erkende en dus ook geen ketters. Ik stel nu vast dat u dogmatisch bent en de liberalen onderverdeelt in goede en slechte. Die mensen noemen zichzelf liberalen en ik geef ze de naam die zij zichzelf geven. Zij hebben bovendien dezelfde vlag als die van u, een blauwe vlag.

Zodra de liberale partij van mijnheer Haider aan de macht kwam, bent u er op losgestornd. Men heeft toen ook allerlei verklaringen afgelegd, de ene al wat gekker als de andere. Het toppunt op dit vlak werd gehaald door uw andere Waalse vice-eerste minister, mevrouw Onkelinx, die uit protest tegen Oostenrijk pralines uitdeelde aan collega-ministers uit de EU. Zij zei dat chocolade bij ons een symbool is geworden van de democratie.

De Oostenrijkers hebben u dit niet in dank afgenomen. Zij hebben daartegen gereageerd en ik heb de vice-eerste minister zonet horen zeggen dat de Oostenrijkers nu eens moeten stoppen met te beweren dat het gaat om structurele maatregelen tegen hun land terwijl het eigenlijk politieke sancties zijn. Het zal de Oostenrijkers natuurlijk een zorg zijn welk epitheton er aan die sancties wordt gekleefd; het blijven voor hen onrechtvaardige sancties.

Bovendien zijn een aantal Europese landen, waaronder een aantal niet-onbelangrijke landen zoals Italië, al lang van de "sanctie-trein" gesprongen. Ierland, Italië, Finland en anderen hebben afgehaakt. Sommigen hebben afgehaakt uit eigenbelang. Een van die landen is Italië waar de huidige linkse regering beseft dat er volgend jaar wel eens een andere regeringscoalitie zou kunnen worden gevormd. Ik heb daarnet aan de vice-eerste minister reeds uitgelegd dat de linkse Italianen zeker niet gelukkig zullen zijn met Europese sancties wanneer hun oppositie aan de macht zou komen. Blijkbaar is Italië voor ons belangrijker dan Oostenrijk want tot nu toe laten we ze gerust. Zij zijn in elk geval op hun hoede en zij spelen in dit spelletje niet mee.

Een aantal landen hebben dus afgehaakt en in feite zitten wij vast. Wij zitten in die mate vast dat de vice-eerste minister langs alle kanten probeert eruit te geraken. Ik heb hier bijvoorbeeld een Belga-bericht van voor enkele weken waarin wordt meegedeeld dat de heer Michel aan zijn Italiaanse ambtgenoot Lamberto Dini vraagt om de Oostenrijkers te vertellen dat zij nog wat geduld moeten uitoefenen. Over een jaartje zal het wel voorbij zijn en best reageren zij niet zo lastig. Die Oostenrijkers blijven natuurlijk wel reageren. Men wordt niet gevolgd in Europa en moet dus weer andere bokkensprongen maken. De laatste in de rij, tevens aanleiding tot deze interpellatie, was de uitnodiging aan de Oostenrijkse oppositie om eventjes in Brussel langs te lopen. De reactie daarop was zeer merkwaardig. Eerst en vooral zou men toch moeten

aannemen dat die oppositie verdrukt is, snakt naar vrijheid en zit te wachten op een of ander bevrijdingsinitiatief. Wel, die Oostenrijkse oppositie was helemaal niet enthousiast over de uitnodiging. De sociaal-democraten zijn uiteindelijk wel gekomen, maar hadden als voorwaarde gesteld dat men moest discussiëren over het opheffen van de sancties. Dan is er daar nog een miniliberale partij, die dan wel erkend wordt door de paus of de kerk van de liberalen en dus wel in de liberale internationale is opgenomen. Dat kleine partijtje was ook niet zeer enthousiast. De groenen, de democraten bij uitstek die dan toch nog links staan van de sociaal-democraten, zijn bij ons weten zelfs niet willen komen. Zij waren niet geïnteresseerd. Ik begrijp die reactie, want wie nu vanuit Oostenrijk gaat onderhandelen met minister Michel, zal daar zeker niet populair van worden. In feite wordt zo iemand beschouwd als een soort collaborateur, want hij gaat heulen met een buitenlandse tegenstander of vijand.

Mijnheer de eerste minister, uw humor is terzake enigszins onterecht. Ik kom helemaal niet uit dergelijke kringen. Ik zou mensen uit uw partij kunnen vernoemen, die daar wel uit afkomstig zijn. U vindt het altijd prettig om te proberen mensen daarmee te pakken. Het is echter niet populair om in Oostenrijk met de heer Michel te worden gezien. Dat is een normale reactie van een getergde bevolking. De heer Michel blijft echter volharden in de boosheid en heeft nu al aangekondigd dat hij een bezoek zal brengen aan Wenen. Dat gebeurt er om de oppositie te ontmoeten, of volgens een bepaalde krant zelfs om filosofisch na te denken over de democratie. Wenen is de stad van Freud en daar is misschien een verklaring te vinden. In elk geval, mijnheer de eerste minister, stel u voor dat u niet alleen aan de macht bent in dit land, dat u na verkiezingen aan het bewind bent gekomen op de meest normale manier van de wereld, dat de christen-democraten in de oppositie zitten en dat om een of andere reden uw bewind zwaar wordt bekritiseerd door een ander land dat lid is van de EU.

Dat ander land zal niet alleen proberen uw oppositie te steunen en uit te nodigen om te praten over de wijze waarop men de heer Verhofstadt kan bestrijden, de heer Verhofstadt die legaal, op de meest normale wijze, met zijn partij eerste minister is geworden, maar bovendien zal, na een tijdje, de minister van Buitenlandse Zaken van dat land bovendien naar Brussel komen om hier de oppositie een hart onder de riem te steken. Ik denk dat niet alleen uw regering, maar ook de bevolking dit niet zou waarderen. Dat is ook de reactie in Oostenrijk. Ik kom u dus vragen om er nu eindelijk mee op te houden.

Voor uw aankomst hadden we het reeds over een exitprocedure. Het is inderdaad hoog tijd om uit dat spelletje te treden. Niet alleen, zoals de heer Michel zegt, omdat de Oostenrijkers op elke Europese conferentie het

Francis Van den Eynde

lef hebben om telkens dat probleem aan te kaarten - ze hebben nogal lef, die Oostenrijkers, men treft sancties tegen hen en dan durven ze nog te protesteren wanneer zij daarvoor een tribune vinden op Europees vlak - maar ook omdat wij met onze positie geïsoleerd geraken. Zelfs Frankrijk is op dat vlak minder militant.

De andere Europese landen zitten erbij en kijken ernaar. Zij willen die hetze reeds lang vergeten. Bovendien begint dit schadelijk te worden. Ik verneem dat het aantal Oostenrijkse toeristen bij ons met 25% zou gedaald zijn. Ik geef toe dat die cijfers betwistbaar zijn. Wij horen alle dagen, dat hoort bij de propaganda, de meest eigenaardige cijfers, maar ik weet wel dat men in Oostenrijk, alhoewel dit informeel gebeurt, onze export begint aan te pakken.

Als het over export gaat, dan zijn het niet toevallig de kiezers van de heer Michel die getroffen worden. Zoals u weet is de export van dit land voor meer dan 80% Vlaams. Ik denk dat ook dat wel eens in rekening mag genomen worden.

Het past bovendien echt niet dat een regering van een land, dat lid is van de Europese Unie, zich in die mate gaat bemoeien met de binnenlandse politiek van een ander land van de Europese Unie, in die mate zelfs dat men nu al ter plaatse gaat vergaderen en ik weet niet welke initiatieven gaat ontwikkelen. Een oud Vlaams spreekwoord zegt "Schoenmaker blijf bij uw leest". Dat geldt ook voor de minister van Buitenlandse Zaken.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik gerust mag antwoorden op de gestelde vragen door eerst en vooral te verwijzen naar een discussie die zonet al heeft plaatsgegrepen in de commissie, naar aanleiding van vragen die aan de minister van Buitenlandse Zaken over die materie werden gesteld.

Ik wil toch een aantal punten onderstrepen. Ik begrijp dat de heer Van den Eynde geen enkele sympathie heeft voor de houding en het standpunt dat de regering sinds eind januari inneemt.

Ik stelde gelukkig vast dat alle andere fracties in het parlement - ook de oppositie die niet behoort tot de partij van de heer Van den Eynde - van in het begin akkoord gingen met het initiatief dat wij - de minister van Buitenlandse Zaken en ikzelf - in de regering op 27 januari hebben genomen. Dat was dus vóór het aantreden van de Oostenrijkse regering. Wij beslisten een brief te schrijven aan het Portugese voorzitterschap, vragend dat er een bezinning zou zijn en eventueel maatregelen zouden getroffen worden naar aanleiding van het tot stand komen van deze regering waarvan een partij deel uitmaakt, de FPÖ, die een aantal antidemocratische stellingen verdedigt en ook xenofobie in haar vaandel voert.

Ik moet zeker niet herinneren aan uitspraken die de politieke leider daarvan in het verleden gedaan heeft. De laatste 10 jaar zijn die bijna niet meer te tellen. Ze situeren zich allemaal in dezelfde richting, in hetzelfde kamp.

Ik wil er toch nog even aan herinneren dat het feit dat een dergelijk initiatief wordt genomen positief werd onthaald door alle fracties, op de fractie van de heer Van den Eynde na. Ik heb dat initiatief trouwens ook aangekondigd in het parlement, op vragen van parlementsleden in de plenaire vergadering. Niet alleen werd die brief verstuurd, maar hij heeft ook aanleiding gegeven tot een initiatief van het Portugese voorzitterschap en een gezamenlijke houding van de andere lidstaten van de Europese Unie. Men heeft besloten, niet om sancties te nemen maar om een aantal maatregelen te treffen om duidelijk aan te geven dat wij dit niet zomaar aanvaarden. U kent de drie maatregelen die door de 14 lidstaten werden genomen. Er is vandaag geen enkele reden om van die houding af te wijken of om die maatregelen te wijzigen. Het is absoluut nodig dat in dergelijke materies wordt gehandeld met doortastendheid en consequentie. Door alle contacten die ik de voorbije weken heb gehad is het allereerst mijn overtuiging dat niemand - tenzij misschien de Oostenrijkse regering - de bedoeling heeft dit punt aan de orde te stellen bij de top in Feira. Ten tweede ben ik ervan overtuigd dat de 14 lidstaten bij hun huidige houding willen blijven. Dat betekent uiteraard niet dat men er in een aantal lidstaten geen andere mening op nahoudt. Ik kan mij best indenken dat hierover verhitte debatten worden gevoerd in bepaalde lidstaten. Ik ben trouwens ook ingelicht over de verschillende meningen die er bestaan. In elk geval is het mijn overtuiging en is het ook de mening van de meeste collega's van de Europese Unie dat er geen reden is om de houding die wij eind januari, begin februari hebben aangenomen met betrekking tot deze maatregelen, te wijzigen.

Als de heer Van den Eynde de regering - en meer bepaald de minister van Buitenlandse Zaken - het verwijt maakt dat er contacten zijn met de Oostenrijkse oppositie, wil ik er even aan herinneren dat dit een punt is dat in deze commissie enkele weken geleden ter sprake is gekomen. Dat gebeurde trouwens naar aanleiding van interpellaties gericht tot de minister van Buitenlandse Zaken. Toen bleek uit de discussie - en heeft de minister van Buitenlandse Zaken voorgesteld - dat het een goed idee zou zijn om deze contacten te leggen.

Mijnheer de voorzitter, ik geloof dus dat men de regering en de minister van Buitenlandse Zaken moeilijk kan verwijten dat dit initiatief werd genomen. Het is goed dergelijke contacten te hebben. Ik wil er nogmaals aan herinneren dat de 14 lidstaten duidelijk hebben aangegeven dat deze maatregelen werden genomen tegen het aantreden van deze regering, en meer bepaald tegen de

Francis Van den Eynde

intrede van de FPÖ in die regering. De multilaterale samenwerking blijft zijn normale voortgang kennen want het gaat om bilaterale maatregelen. De Europese instellingen lijden allerminst daaronder.

Het dient andermaal gezegd dat het goed is dat het door Europa niet als een banaal incident wordt afgedaan dat extreem-rechtse partijen zomaar zitting nemen in een regering, vooral niet wanneer men ziet welke uitspraken, standpunten en voorstellen in dit verband door die partijen en door andere in Europa worden geformuleerd. Dat is zeker het geval in het kader van de toekomstige uitbreiding van de Europese Unie. We gaan naar een Europese Unie met 30 lidstaten. De Unie moet blijvend gebaseerd zijn op waarden zoals vrijheid, respect voor andermans mening en bestrijding van onverdraagzaamheid, xenofobie en racisme. Dat gebeurt hier door deze gezamenlijke houding die door de 14 lidstaten wordt aangenomen.

Voorts wou ik nog even beklemtonen dat de voorstellen tot wijziging van de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag, geenszins moesten leiden tot een exitstrategie, maar enkel tot doel hadden de bepalingen van het verdrag te verfijnen en gemakkelijker toepasbaar te maken. Dit is zeker het geval wat artikel 7 betreft, zodat unanimité niet altijd vereist is en er ook maatregelen kunnen worden genomen met een gekwalificeerde meerderheid. Uiteraard zal een eventuele wijziging van artikel 7 van het verdrag slechts worden doorgevoerd na goedkeuring van het voorstel door de intergouvernementele conferentie die zal plaatsvinden tijdens de Top van Nice, eind van dit jaar.

Mijnheer de voorzitter, tot hier beperkt zich mijn antwoord. Voor mij is het hoe dan ook duidelijk dat welke wijziging dan ook van de houding van de Veertien, in eerste instantie een wijziging zal moeten inhouden van de Oostenrijkse regering. In dat verband meen ik dat de minister daarnet voldoende elementen, feiten en voorbeelden heeft aangehaald waaruit is gebleken dat de Oostenrijkse regering haar houding inderdaad zal moeten wijzigen en dat er voor de Veertien geen reden bestaat om hun standpunt te veranderen.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de eerste minister, u zegt dat u handelt met de steun van alle fracties, met uitzondering van mijn fractie - dat zal mij een zorg wezen - maar dat klopt niet.

Minister Michel had nog maar net zijn uitspraak gedaan over het boycotten van de wintersport in Oostenrijk, of de voorzitter van de Socialistische Partij - een regeringspartij - floot hem terug. En terecht !

Mijnheer de eerste minister, u kunt beweren - niet helemaal ten onrechte en dat geef ik toe - dat u de steun krijgt van alle fracties behalve van die van het Vlaams Blok,

maar u weet zeer goed dat de bevolking in Vlaanderen, van welke politieke strekking dan ook, u daarin niet volgt. Mocht u mij niet geloven, dan moet u de lezersbrieven er eens op nalezen die terzake in alle kranten verschijnen. Vlaanderen lacht hartelijk om het anti-Oostenrijks beleid van uw regering en dat weet u best.

Inderdaad, het zou veel interessanter zijn een dergelijke vraag te stellen in een referendum, in de plaats van de problematiek te behandelen in de commissie. In het laatste geval is het antwoord immers al op voorhand gekend.

Mijnheer de eerste minister, u stelt vragen waarop het antwoord al gekend is. Wij kennen die trucs wel; zo ging uw partij in Gent ook al te werk toen aan de bevolking werd gevraagd of zij een verbetering wensten van het openbaar vervoer. Welnu, wij hebben gezien wat het resultaat was.

Ik kom thans tot de uitspraken. Ik kan u nog begrijpen, mijnheer de eerste minister, wanneer u zegt dat dergelijke uitspraken u ergeren, maar u moet wel consequent zijn. Amper een half uur geleden gaf de vice-eerste minister toe dat Gianfranco Fini op 1 april 1994 verklaarde dat Mussolini de grootste staatsman van de eeuw was. Maar dat kan geen kwaad, want Fini heeft contacten met het RPR en nog andere Franse burgerlijke partijen. Dan is dat niet erg.

Geef toch toe, mijnheer de eerste minister, dat terzake twee maten worden gehanteerd.

Ten derde, u doet hier alsof er nog steeds een stevig Europees front ten opzichte van Oostenrijk bestaat. Niets is minder waar. Zelfs de minister van Buitenlandse Zaken geeft dat toe als hij probeert via Italië Oostenrijk te bereiken. Hij weet dat de Italianen nog goed staan bij de Oostenrijkers, aangezien zij tegen de sancties zijn.

Op Europese bijeenkomsten wordt men het stilaan beu om steeds over Oostenrijk te moeten praten. Het is trouwens een virtueel probleem, want sedert de partij aan de macht is, heb ik nog niets over schendingen van de mensenrechten in Oostenrijk gehoord. Het probleem bestaat alleen in de geest van een paar Belgische, Franstalige radicalen. Wat gaat u doen als men u op die Europese bijeenkomsten laat vallen ? Wat gaat u doen als men u niet meer volgt ? Wat zal u doen als Oostenrijk, ten gevolge van uw halsstarrige koppigheid, gesteund door de bevolking en de oppositie - want het schijnt dat zelfs de groenen niet met minister Michel willen spreken -, de Europese instellingen blokkeert ?

Zal de heer Michel nog naar Oostenrijk gaan ? Is dat nog altijd zijn bedoeling ? Vindt u het goed dat hij zich daar militant gaat opstellen tegen de democratisch verkozen regering of heeft men dit idee intussen laten varen ? Ik heb daarop geen antwoord gekregen.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik verontschuldig mij voor mijn laat-tijdige aankomst. Mijnheer de eerste minister, ik heb uw antwoord gedeeltelijk gehoord.

Ik had mij bij deze interpellaties aangesloten omdat collega Eyskens dat ook had gedaan. Ik hoopte op die manier een duidelijk debat te krijgen. Enkele weken geleden heb ik de vice-eerste minister over deze materie ondervraagd. De Volksunie-fractie zit duidelijk niet op dezelfde lijn ten opzichte van uw politiek inzake Oostenrijk. Wij ondersteunen alle pogingen om racistische partijen - die ideeën verkondigen die niet binnen onze democratische rechtsprincipes passen - te bestrijden. Wij willen die strijd, samen met alle democratisch ingestelde personen, dus ook samen met deze regering, ondersteunen. Maar, mijnheer de eerste minister, de bevolking in Oostenrijk voelt zich door de houding van België en door bepaalde uitspraken van minister Michel, zwaarder geïmponeerd dan door de andere Europese lidstaten. Vooral Frankrijk en België hebben het voortouw in deze zaak genomen. Het imago van België heeft door onbezonnen uitlatingen belangrijke schade opgelopen. Mijnheer de eerste minister, u moet dat toch toegeven. U kunt dat niet negeren. Als u de buitenlandse politiek van minister Michel ondersteunt, moet u ook oog hebben voor de Belgische belangen. Geen enkele houding op buitenlands gebied mag een grotere schade dan aanvaardbaar is, teweegbrengen. We stonden volledig achter de eerste reactie ten aanzien van Oostenrijk. We wisten niet goed hoe we met een dergelijk nieuw fenomeen moesten omgaan, maar nu moeten we een moment van bezinning inlassen. Is het wel nuttig om die harde houding van de vice-eerste minister nog verder te handhaven? We moeten een signaal aan de Oostenrijkse bevolking geven, niet aan het FPÖ of de ÖVP. We moeten duidelijk maken dat het niet de bedoeling was om de bevolking van Oostenrijk te diaboliseren, zoals ze het thans aanvoelt.

Dit betekent niet dat de Volksunie afbreuk doet aan de houding inzake het FPÖ en al de extremistische partijen die op een of andere manier proberen om de democratische rechtsstaat te ondermijnen. Op dit vlak steunt de Volksunie u. We moeten echter durven onderzoeken of de eerste reacties niet wat overtrokken waren en of de schade die werd veroorzaakt en tot op heden voelbaar is, ons niet noopt Oostenrijk een signaal te geven. Als eerste minister draagt u een verantwoordelijkheid ten opzichte van dit land. De tijd is gekomen om onze houding te evalueren.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens te beklemtonen dat we de Oostenrijkse bevolking nooit gediaboliseerd hebben. De minister van Buitenlandse Zaken en ikzelf hebben dit bij herhaling, ook in de Oostenrijkse media, duidelijk gemaakt. Het

tegendeel is waar. Bepaalde Oostenrijkse kringen hebben niet liever dan dat de bevolking gelooft dat er sprake is van diabolisering. In de acht interviews die werden gegeven, werd steeds beklemtoond dat dit niet het geval is.

Dat het in crescendo gaat, is normaal. België heeft aangedrongen op een initiatief. Dit gebeurde op 27 januari met een brief. Ik heb dit in het parlement aangekondigd. Het parlement was op de hoogte van het initiatief dat ik ging nemen. Als buitenlands beleid kan dit tellen. De regering is verantwoordelijk voor het buitenlands beleid. Normaliter neemt ze eerst beslissingen en verantwoordt ze dan pas haar houding in het parlement. Dit initiatief werd in samenspraak met het parlement genomen.

Ik ga helemaal niet akkoord met de uitspraken van de heer Van Hoorebeke inzake het imago van ons land in het buitenland. Ik kom regelmatig in het buitenland. De standpunten van onze regering in al de dossiers, zowel ten opzichte van Oostenrijk, ten opzichte van Pinochet als inzake Centraal-Afrika worden - dit is mijn appreciatie - in het buitenland gewaardeerd. Ons imago kreeg helemaal geen deuk.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de eerste minister, ik heb niet het buitenlands beleid in het algemeen bekritiseerd. Ik herhaal dat u in eer en geweten moet onderzoeken en durven toegeven dat de imago-beschadiging van ons land door het buitenlands beleid inzake Oostenrijk groter is dan u deze commissie wil doen geloven. Misschien kunt u eens in Oostenrijk op vakantie gaan. Dan zult u kunnen ondervinden hoe de Oostenrijkers reageren.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : U weet dat ik naar Toscane ga, en daar is de PDS aan de macht.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Francis Van den Eynde

en het antwoord van de eerste minister, verzoekt de regering zich niet langer te mengen in de binnenlandse aangelegenheden van een bevriende natie onder het voorwendsel dat er aan de regering van het betrokken land deelgenomen wordt door een partij die niet in de smaak valt van het bewind bij ons."

voorzitter

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Francis Van den Eynde

et la réponse du premier ministre, demande au gouvernement de ne plus s'immiscer dans les affaires intérieures d'une nation amie sous le prétexte qu'un parti qui ne plaît pas aux dirigeants de notre pays, participe au gouvernement du pays concerné."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Josée Lejeune, Claudine Drion en Leen Laenens en de heren Yvon Harmegnies en Erik Derycke.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Josée Lejeune, Claudine Drion et Leen Laenens et MM. Yvon Harmegnies et Erik Derycke.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Ordre des travaux**Regeling van de werkzaamheden**

Je propose que nous continuions au moins jusque 13 heures afin d'avancer le plus possible dans nos travaux. Personnellement, je reporte ma question orale n° 2000 lors d'une prochaine séance.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijn interpellatie nr. 412 is wel anders geagendeerd, maar ze gaat over hetzelfde onderwerp als die van de heren Borginon en Grafé, namelijk de P90 en de verkoop ervan aan Mexico. Ik verzoek u dan ook om mijn interpellatie hieraan toe te voegen.

Le **président** : Le sujet étant le même, les interpellations peuvent être jointes.

Samengevoegde mondelinge vraag en interpellaties van :

- de heer **Alfons Borginon** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de meest recente ontwikkelingen in het P90-dossier" (nr. 1956)

- de heer **Jean-Pierre Grafé** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de annulering door Mexico van de bestelling van P90-machinepistolen" (nr. 415)

- de heer **Francis Van den Eynde** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "zijn denigrerende uitslatingen over het parlement naar aanleiding van de mislukte wapenverkoop aan Mexico" (nr. 412)

Question orale et interpellations jointes de :

- M. **Alfons Borginon** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les derniers développements du dossier des P90" (n° 1956)

- M. **Jean-Pierre Grafé** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'annulation de la commande de P90 par le Mexique" (n° 415)

- M. **Francis Van den Eynde** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "ses déclarations dénigrantes à l'égard du parlement à la suite de la vente manquée d'armes au Mexique" (n° 412)

De heer **Alfons Borginon** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag was oorspronkelijk bedoeld voor de plenaire vergadering. Ze werd echter op verzoek van de minister naar de commissie verwezen omdat hij persoonlijk wilde antwoorden. Hierdoor liep dit enige vertraging op.

Mijnheer de minister, de geschiedenis van de P90 werd in dit parlement in voldoende mate voorbereid zodat ik mag aannemen dat iedereen weet waarom het gaat. De exacte chronologie van de laatste gebeurtenissen is mij echter niet helemaal duidelijk. De eerste vraag is of de beslissing van Mexico om de wapens uiteindelijk niet aan te kopen werd genomen voor of na het moment waarop er duidelijkheid bestond over het end user certificate. Of dat certificaat uiteindelijk aan uw diensten werd overgemaakt is een ander element. Mijn vraag is of er nog enige twijfel kon bestaan over de vraag of u de vergunning al dan niet zou geven op het moment dat Mexico de beslissing heeft genomen.

Ten tweede heb ik gemerkt dat u van dit dossier gebruik hebt gemaakt om, enerzijds, onze collega's Van der Maelen en Vanoost, die hier diplomatisch afwezig zijn, de mantel uit te vegen en, anderzijds, in een aantal persverklaringen het dossier een zekere communautaire dimensie te geven. Ik meen dat u zich hier grondig in vergist. Het volstaat om het verslag van de subcommissie Wapenhandel, die tijdens de vorige legislatuur actief was, te lezen om te weten dat onze collega's Van der Maelen en Vanoost moeilijk verdacht kunnen worden van een strikt communautaire interpretatie van deze wetgeving. Als ik teksten lees van uw eigen verklaringen in deze commissie en in de plenaire vergadering, dan stel ik vast dat u eigenlijk op geen enkel moment naar het communautaire element verwezen hebt. Ik vraag mij dan ook af waarom u dit nu wel doet, onder meer in een interview dat vandaag in De Standaard verscheen. Ik heb

Alfons Borginon

de indruk dat u in het Mexicaanse dossier uit de bocht bent gegaan. Dat is natuurlijk nooit aangenaam. Om u in te dekken bij uw kiezerspubliek, de Franstaligen, maakt u er een communautaire zaak van. Het solidariteitsgevoel van de Franstaligen verdoezelt dat u eigenlijk een foute beslissing hebt genomen. Het zijn niet de parlementsleden die op enige wijze aansprakelijk zijn voor de schade die FN heeft geleden. Deze vergunning had sowieso niet mogen worden afgeleverd omwille van het negatieve advies inzake de interne stabiliteit van Mexico.

Indien er nadien een politieke discussie ontstaat over het feit dat uzelf het negatief advies hebt genegeerd, denk ik niet dat u parlementsleden of een gemeenschap in dit land die zich wel op een lijn met de administratie hebben gesteld, ten kwade kan duiden dat de uitvoer uiteindelijk niet doorgaat. Te uwer informatie, wij kijken ook nauwlettend toe op Vlaamse wapenleveringen of militair gevoelige uitvoer van Barco.

Ten derde, het moet mij van het hart dat er van de door u zo geroemde openheid in het dossier - vandaag verklaart u nog in de krant : "Geen enkele minister vóór mij heeft in zo'n dossiers ooit zo openlijk gespeeld" - helemaal geen sprake is. In het dossier in verband met de wapenleveringen aan Eldoret in Kenia is er bijvoorbeeld niet meer, maar ook niet minder openheid dan nu aan de dag gelegd. Meer zelfs, nadat u in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen had toegezegd in dit dossier openheid te geven en u dat op mijn vraag in plenaire vergadering herhaalde, zich erover beklagend dat de parlementsleden niet eens het dossier waren komen inkijken, heb ik contact genomen met uw kabinet om het dossier effectief in te kijken. Men heeft mij zeer vriendelijk en beschaafd ontvangen, maar ik heb het dossier niet te zien gekregen. De reden die men opgaf, was dat de minister er liever bij was wanneer ik het dossier zou inkijken. Ik stel vast dat er zich nog steeds geen gelegenheid heeft voorgedaan om het dossier grondig in te kijken.

Dat is nochtans belangrijk, want indien het dossier volledig was met vermelding van alle telex- en telefoonverkeer en niet eerst opgekuist - toen ik het wou inkijken, was het nog onduidelijk of Mexico inderdaad de wapens zou bestellen -, dan zouden er wel eens dingen aan het licht kunnen komen, die u liever niet in de publiciteit ziet. Ik blijf er dus op aandringen dat u volledige openheid van het dossier geeft en niet enkel van de gekuiste versie.

Ten vierde, bij het herlezen van uw antwoord op mijn vraag in plenaire vergadering naar de eventuele schade hebt u verwezen naar de Delcredere dienst. Ik citeer : "Alleen een negatieve beslissing en de annulering van dit contract kunnen een oproep voor de Delcredere dienst veroorzaken". Mijnheer de minister, ik heb soms een fantasierijke geest. Dus wanneer bepaalde beslissingen in de eindfase onduidelijk worden, probeer ik mij in te

beelden waarom er geen openheid wordt gegeven en wat er precies gebeurd is. Dan heb ik het volgende scenario voor ogen. Op een bepaald moment blijkt dat het eindbestemmingscertificaat zo verschilt van wat toegelaten is, dat u niet anders kunt dan de uitvoervergunning definitief te weigeren. Op dat ogenblik ontstaat er voor het betrokken bedrijf een bijzonder vervelende situatie. Het kan immers de schade niet noodzakelijk recupereren via een Delcredere dekking, omdat in de algemene polisvoorwaarden is bepaald dat, wanneer het eigenlijk over een probleem van interne rechtsorde gaat dat geen rechtstreeks gevolg is van een of andere politieke tegenmaatregel, zoals de afkondiging van een algemeen embargo, Delcredere geen dekking heeft. Dat de Mexicaanse regering vrijwillig de wapenbestelling annuleert, ondanks dat er een contract is gesloten, maakt dat Delcredere eventueel wel een vergoeding moet uitbetalen.

Heeft dat element op enigerlei wijze invloed gehad op het dossier ?

M. Jean-Pierre Grafé (PSC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le ministre des Affaires économiques du gouvernement wallon, M. Kubla, est actuellement en mission officielle au Mexique, pays démocratique venant de signer un accord économique avec l'Union européenne et actuellement en pleine campagne électorale. Dès lors, je souhaiterais vous poser quatre questions, monsieur le ministre, au sujet de l'annulation de la commande des pistolets P90 passée à la FN de Herstal.

1. Pouvez-vous mieux nous expliciter l'une de vos récentes déclarations ? Je la cite : "L'annulation de la commande des P90 résulte de l'attitude de parlementaires belges fondée uniquement sur l'émotion ou des discours faciles et réducteurs. Désormais, j'userai totalement de mes prérogatives fondées sur ma responsabilité politique pleine et entière". Pourquoi dès lors n'avez-vous pas utilisé votre responsabilité pleine et entière lors de l'annulation par le

Mexique de la commande des P90 ?

2. Ne pensez-vous pas que les étapes successives de ce dossier - octroi de la licence en février 2000 puis suspension de celle-ci en raison d'une demande d'explication complémentaire à fournir par le Mexique dans un délai de 60 jours, délai que tout le monde sait impossible à respecter - puissent être à l'origine de l'annulation du marché ? Cette annulation a bien sûr porté atteinte à l'image du gouvernement à l'étranger, ainsi qu'à la crédibilité des entreprises belges.

3. Ne craignez-vous pas, monsieur le ministre, que le manque de responsabilité témoigné par le gouvernement dans ce dossier ne soit interprété comme un abandon

Jean-Pierre Grafé

par lui - avec toutes les conséquences sociales que cela comporte - d'un secteur économique important et traditionnel qui est remarqué à l'étranger et en Belgique pour sa performance et la qualité de son secteur "recherche et développement" ? J'ai entendu dire que le marché n'aurait pas posé problème si les armes n'avaient pas été aussi modernes et techniquement performantes. J'en conclus que l'on peut livrer des mitrailleuses ou des pistolets datant de 1914 qui ratent leur cible et risquent de blesser la foule lors de manifestations, mais qu'on ne peut plus exporter des armes techniquement performantes qui atteignent leur cible. Si c'est cela la future politique, je n'y comprends plus rien.

4. Un Etat démocratique n'a-t-il pas le droit, selon vous, de commander des armes pour équiper son armée et sa police ?

Voilà, monsieur le ministre, les quatre questions que je souhaitais vous poser actuellement.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze interpellatie heeft betrekking op de heisa die ontstaan is naar aanleiding van enerzijds, de geplande wapenverkoop aan Mexico - deze wapens dienen niet om zomaar in een betoging te worden gebruikt met het oog op ordehandhaving, want ze zijn zeer accuraat dodelijk - en anderzijds, het mislukken van die verkoop naar aanleiding van de tussenkomst van een aantal Vlaamse parlementsleden.

Mijnheer de minister, de reactie was zeer fel. Ik lees in La Meuse van 27 mei het volgende commentaar : "Les socialistes flamands, qui sont à la pointe de ce combat, ont beau jeu de sortir leurs slogans pacifistes et leur baratin éthique". Merkwaardig ! "Mais qui est-il ce SP, sinon un parti d'affairistes qui aurait dû disparaître purement et simplement s'il y avait une morale en politique ? Une question toute simple à l'égard de ces rescapés de l'affaire Agusta et autres dossiers bien plus scandaleux qu'une commande d'armes pour policiers. Auraient-ils seulement évoqué ce dossier si l'entreprise concernée s'était située en Flandre ?"

In La Libre Belgique van 27 mei verklaart de heer Kubla, uw partijgenoot, het volgende : "Dans la seconde hypothèse, un certain nombre d'excités", - het was lang geleden dat ik dat woord nog hoorde - "flamands, comme par hasard, s'obstinent à voir malice à chaque contrat que des entreprises wallonnes, comme par hasard, passent avec des pays étrangers".

Heel lief is dat allemaal niet voor twee Vlaamse partijen die toch deel uitmaken van uw regeringscoalitie. U zou mij kunnen zeggen niet verantwoordelijk te zijn voor wat La Libre en La Meuse schrijven. Als ik La Libre Belgique mag geloven, was u ook niet zo tevreden, want ik lees in

La Libre Belgique van 26 mei : "Le ministre des Affaires étrangères, lui, ne décolère pas !" - hij is bijna even boos als op de Oostenrijkers - "A mots à peine couverts, Louis Michel a accusé, jeudi, les parlementaires de s'être livrés à une surenchère partielle et irresponsable, lourde de conséquences diplomatiques et économiques pour la Belgique".

Er werd aan toegevoegd dat u voortaan uw prerogatieven volledig zou gebruiken en elke transparantie die er tot hiertoe zou zijn geweest met betrekking tot de wapenverkoop, zult laten varen.

Ik wens toch enkele zaken aan te stippen.

Eerst en vooral blijkt dat die Vlaamse parlementsleden - zij kunnen, helaas, niet worden verdacht van enig flamingantisme - zodra zij consequent met hun partijprogramma vragen stellen met betrekking tot de wapenhandel, onmiddellijk weer in dat verdomhoekje, waarin ikzelf en de heer Tastenhoye ons al lang goed voelen, worden geplaatst.

Men reageert zeer hard. Het is deze keer duidelijk een complot van Agalev en de SP, volgens La Meuse "un parti d'affairistes". Ik zeg dat niet, La Meuse zegt dat. Verder zeggen ze nog dat de SP de volle lading krijgt, maar u bent wel "en colère" en dat bent u nu blijkbaar nog. Dat bewijst dat ik nog iets te vertellen heb. Ik dank u dus voor die woede. Mieux vaut la colère que l'indifférence.

Dit gezegd zijnde, wil ik er toch nog een aantal zaken aan toevoegen. Wat hebben die parlementsleden misdaan ? Zij zijn ondertussen niet teruggekeerd, maar ze hebben gewoon vragen gesteld over het end user certificate - wat de meest normale vraag van de wereld is -, over het waarom van de koop en over wat men in Mexico met deze wapens zal doen. Mijn Franstalige collega's zeggen dat Mexico een democratisch land is, maar ik heb daarover mijn twijfels. De PRI is daar namelijk al heel lang aan de macht en ze zorgt ervoor dat de oppositie het niet gemakkelijk heeft. Zoals u echter weet, is er in het zuiden van Mexico een gelarveerde burgeroorlog aan de gang. Ik wil mij niet uitspreken over wie het bij het rechte eind heeft, maar een burgeroorlog is altijd een zeer bloedige oorlog. Wanneer wij aan zo'n land dergelijke accurate wapens zouden leveren, kan men zich minstens vragen stellen. Dat is er gebeurd.

Er zijn een aantal zaken die ik op mijn beurt aan u wil vragen, mijnheer de minister.

Ten eerste, bent u van plan om de wapenhandel voortaan nog meer obscuur te maken en ons hierover zo weinig mogelijk informatie te geven ? Blijft u bij deze beslissing ? Graag vernam ik dat, samen met veel collega's onder meer van de twee regeringspartijen Agalev en de SP. Zij werden hier toch zeer gevisieerd.

Francis Van den Eynde

Bent u van mening dat het ethisch verantwoord is - en ik heb het niet over het legaal aspect van de zaak - dat wapenhandel "in de duisternis" gebeurt? Men mag daar niet te veel van weten, zeker de parlementsleden niet die vervelende vragen stellen.

Mijn tweede vraag is toch ook niet onbelangrijk. Wij mogen toch vernemen of men in dit land, telkens er vragen zijn over wapenhandel, zeer vaag blijft met informatie. Ik zal bekennen dat ik mijn twijfels heb over de officiële versie, namelijk dat Mexico afgehaakt heeft omdat Vlaamse parlementsleden vragen stelden. Men kon misschien niet antwoorden op de vragen die gesteld werden. Dat is misschien de reden waarom Mexico afhaakte. Misschien was het end user certificate niet wat het had moeten zijn. Ik kan mij hierin vergissen. Ik ben misschien kwaadardiger dan uw andere tegenstanders, maar collega's van de meer traditionele partijen, de heer Borginon bijvoorbeeld, zullen die vergissing ook wel maken. De enige manier om ons van die dwaling af te brengen, is de kaarten op tafel leggen. Toon ons het end user certificate en zeg ons dat het perfect in orde is.

Kijkt u zelf maar. Dan zal niemand u nog vervelende vragen stellen, tenminste niet over dat document, dat toch een van de belangrijkste is bij wapenexport.

Indien u ons kunt bevestigen in de toekomst die documenten ter beschikking van het parlement te stellen, dan zetten wij een stap vooruit in de democratie in dit land en dat is altijd graag meegenomen.

M. Louis Michel, ministre : Monsieur le président, chers collègues, je tiens avant tout à préciser que je suis d'accord avec M. Grafé sur l'importance de ces commandes pour un secteur d'activité non négligeable de l'économie belge et donc aussi sur la nécessité d'assurer aux entreprises actives dans ce secteur les conditions de prévisibilité et de stabilité nécessaires en matière d'octroi de licences, conformément aux exigences légales et compte tenu de contraintes politiques inévitables en la matière et de l'utilisation potentielle des matériels envisagés.

Dans le cas de la FN - mais ce n'est peut-être pas important pour d'aucuns -, je constate que cette entreprise occupe 1 100 personnes dans la région de Liège et une cinquantaine en région flamande. S'ajoutent également des retombées économiques importantes de transfert et transit, ainsi que dans le domaine de la sous-traitance.

Mijnheer Borginon, inzake de kwestie van de P-90 voor Mexico zijn de feiten voldoende gekend. Ik heb terzake niets toe te voegen. Ik heb slechts de opmerking dat de proportie die het dossier in de media heeft aangenomen waarschijnlijk een grotere rol bij de beslissing van de Mexicaanse regering heeft gespeeld dan de zogenaamd

onhoudbare termijn van slechts 60 dagen waarover de heer Grafé het had. Dit sterkt mij in mijn overtuiging dat, hoewel bij dergelijke dossiers rekening moet worden gehouden met alle gevolgen en aspecten, er toch een zeker vertrouwelijkheid aan de dag moet worden gelegd. Het doel is niet de bevoegdheden van het parlement te beperken maar de publiciteit te voorkomen die niet noodzakelijkerwijs bijdraagt tot een objectieve analyse van de situatie waarvan wij allen weten dat ze complex en gevoelig is.

Enfin, la décision de suspension que j'avais prise ne relevait pas d'un quelconque abandon de responsabilités de la part du gouvernement, comme le donne à penser l'intervention de M. Grafé, mais d'un simple souci de prudence. Comme je l'ai déjà dit, je continuerai, dans cette affaire comme dans d'autres, à exercer mes prérogatives et à assumer mes responsabilités politiques. En d'autres mots, je continuerai à appliquer la loi, ni plus ni moins.

Par rapport à la question un peu insidieuse de M. Borginon concernant le Ducroire, je voudrais dire que cela n'a absolument pas joué dans le dossier. J'ai d'ailleurs le sentiment que le dossier factuel que j'ai en ma possession ne devrait pas autoriser ladite firme à faire valoir ses droits au Ducroire. Ainsi que j'ai eu l'occasion de le dire à plusieurs reprises, le "end user certificate" était relativement flou. Il faudrait tenir compte de déclarations certifiant que ces armes étaient bien destinées à la police pour donner à l'"end user certificate" une porte qu'il ne peut manifestement pas avoir si je me fie aux documents dont nous disposons.

Je ne sais donc pas pour quelle raison on évoque le Ducroire dans cette affaire. Je peux en tout cas vous garantir que cela n'a absolument pesé en rien dans ma décision.

Wat de laatste interpellatie betreft denk ik geen lessen te moeten ontvangen over de nauwe relaties en de duidelijkheid die ik met het parlement onderhoud. U weet zeer goed dat mijn respect voor de democratie en de parlementaire instelling diepgaand is. Ik zou het dan ook niet wagen dit in vraag te stellen. Zoals ik reeds gezegd heb moet men in een dergelijk dossier rekening houden met de verschillende facetten. De weigering tot uitvoering van het dossier brengt onoverkomelijk nadelen teweeg ten overstaan van onze economische en sociale belangen. Dat weet iedereen. Niemand kan zich veroorloven de globale draagwijdte van deze kwesties te verwaarlozen. Dat mag men niet uit het oog verliezen. Dergelijke kwesties hebben een allesomvattende impact op onze relaties met het land van bestemming en kunnen door hun symbolische betekenis meer doorwegen dan door hun rationele betekenis. Ik voeg eraan toe dat op de markt voor het merendeel Europese concurrenten aan-

Louis Michel

wezig zijn. Het gaat nochtans over firma's waarvan het moederland de Europese gedragscode heeft ondertekend. Ik herinner u eraan dat deze gedragscode alleen een informatieplicht inhoudt.

Op de vraag betreffende de wijze waarop ik in de toekomst mijn verantwoordelijkheid in het toekennen van uitvoervergunningen zal nemen, heb ik bevestigd dat ik op totale wijze zal gebruikmaken van mijn prerogatieven gebaseerd op mijn volledige politieke verantwoordelijkheid. Ik zal de wet dus toepassen.

U had ook gevraagd of de Mexicaanse autoriteiten besloten de markt af te stoten na de tussenkomsten van het parlement. Ik kan daarop ja antwoorden. Dat gebeurde daarna.

- Voorzitter : de heer **Erik Derycke**

De heer **Alfons Borginon** (VU&ID) : Mijnheer de minister, ik ben niet helemaal tevreden met uw antwoord. Ik heb een motie ingediend om meer gedetailleerd inzage te krijgen in het dossier. Hier gaat het om het politieke facet. Uw groene en socialistische collega's uit de meerderheid hebben uiteindelijk uw beslissing, om aan Mexico te leveren, politiek gedekt. Als parlement moeten wij in concreto echter ook controleren hoe het dossier verlopen is. Op basis van uw huidig antwoord ben ik niet in staat te beoordelen of de procedure helemaal correct is verlopen dan wel of er sprake van andere invloeden is geweest.

Ik kom even terug op uw laatste zin. U zegt dat Mexico na de tussenkomsten van het parlement de beslissing heeft genomen. Dat wist ik natuurlijk ook. Dat is echter niet het probleem. De vraag is of de beslissing van Mexico er gekomen is vóór of na het tijdstip waarop u over het end user certificate of de inhoud ervan, waarover u verduidelijking had gevraagd, beschikte. Heeft Mexico deze beslissing dus genomen in alle vrijheid of omdat zij geconfronteerd werden met het feit dat zij de vergunning niet konden krijgen ? Dat is voor de mij de grote onduidelijkheid.

Ik heb de Delcreditedienst aangehaald omdat dit de stelling ontkracht dat de arbeiders van FN per definitie de slachtoffers zouden zijn van deze hele discussie. Ten tweede ben ik het ook niet eens met uw analyse dat de discussies over het end user certificate nu waarschijnlijk de tussenkomst van de Delcreditedienst onmogelijk zullen maken. De juridische oorzaak van de ontbinding van de overeenkomst is immers de onwil van de Mexicaanse regering. Dat is een risico dat gedekt wordt door de Delcreditedienst. Indien de juridische oorzaak zou zijn dat de Belgische regering beslist heeft niet te leveren, dan zou er eventueel een probleem kunnen ontstaan bij de Delcreditedienst. Op dat punt hebt u het dus niet juist. Dit vraagt echter verdere verduidelijking.

Ik wil nog even terugkomen op een element dat nog niet ter sprake werd gebracht. In het interview van vandaag maakt u ook de koppeling met de diamanthandel. Ik vind dat een zeer grove manier van werken omdat u eigenlijk gewoon de Vlamingen bedreigt. U zegt dat als er nog veel wordt gestookt in wapendossiers, u iets zult doen met betrekking tot de diamant. Er bestaat echter een fundamenteel verschil tussen de twee dossiers.

Minister **Louis Michel** : Heb ik gezegd dat ik niets zou doen voor de diamantsector ?

De heer **Alfons Borginon** (VU&ID) : In het interview maakt u zelf de koppeling.

Minister **Louis Michel** : Dat is uw interpretatie. Ik maak geen koppeling.

De heer **Alfons Borginon** (VU&ID) : Ik neem daarvan akte. Indien uw antwoorden op vragen in interviews de betekenis zouden hebben van een dreigement, dan wil ik u duidelijk maken dat er een groot verschil bestaat tussen de twee dossiers. In het geval van de wapenleveringen bestaat er een wetgeving en een zekere praktijk, die u eigenlijk enigszins met voeten hebt getreden in uw concrete beslissing met betrekking tot Mexico. Het parlement valt u op dat punt aan. In het geval van de diamant bestaan er ten eerste een aantal internationale embargo's. Deze worden nageleefd door de Antwerpse diamantsector. De internationaal bevoegde instanties hebben de Antwerpse diamantsector zelfs een pluim gegeven voor de wijze waarop men dit naleeft. Als u de vergelijking zou doortrekken, dan bent u verkeerd en gevaarlijk bezig.

M. **Jean-Pierre Grafé** (PSC) : Monsieur le ministre, je vous remercie pour l'appréciation que vous venez d'émettre sur l'importance économique et sociale de ce secteur pour notre pays. Vous avez exprimé un souci de prudence pour l'avenir.

Cette prudence ne sera-t-elle appliquée qu'au secteur de l'armement travaillant dans la légalité et - comme vous l'avez souligné - en concurrence directe avec nos pays voisins ou lointains, tels l'Angleterre, l'Allemagne, la France ou les Etats-Unis ? Aurez-vous également cette vigilance pour le secteur de la fraude diamantaire, évoquée par M. Borginon, et qui alimente notamment le financement du commerce clandestin des armes, que nous réprouvons ?

Aurez-vous la même vigilance pour ne plus autoriser à l'avenir l'exportation des composants indispensables à l'armement nucléaire, que nous produisons en Belgique et qui sont exportées sans problèmes sous le couvert de la haute technologie de pointe ?

Jean-Pierre Grafé

Je suis pour le principe de prudence, mais il faut qu'il s'applique de la même façon pour tout le monde et dans tous les secteurs.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik heb met ontzetting geluisterd naar het laatste gedeelte van dit debat.

Ik had ook het artikel in De Standaard gelezen. Ik stel vast dat dit idee, dat er in feite op neerkomt dat men tegenmaatregelen treft, ook ingang vindt bij de Waalse oppositie. Ik ben ontzet en dan niet zozeer omdat het mij verbaast. Ik denk vooral aan de collega's van Agalev en de SP die enkel een aantal vragen hebben gesteld. Die vragen werden terecht gesteld want ik heb de minister van Buitenlandse Zaken hier zelf horen zeggen dat het end user certificate - toch het belangrijkste document bij wapenverkopen - niet echt duidelijk was en dat hij bijkomende informatie zou vragen. Het parlement mag daarover volgens mij op zo'n ogenblik toch vragen stellen.

Ik vind het erg dat men dan onmiddellijk met een aantal tegenmaatregelen dreigt. Ik vind dit vooral erg voor een regering die beweert dat zij in haar buitenlandse politieke ethische motivaties hanteert. Ik trek daaruit een aantal conclusies. Ethische motivaties gelden zolang ze niets kosten. Een andere conclusie, die ik heb horen bevestigen door de minister van Buitenlandse Zaken, is dat hij inzake wapenexport voortaan louter wettelijk zal werken. Mijnheer de voorzitter, dit betekent de terugkeer naar de quasi opaciteit. Elke politieke fractie moet daarin haar verantwoordelijkheid nemen. We zullen af en toe op deze problematiek terugkeren. Dat bepaalde partijen, die het pacifisme hoog in het vaandel dragen, deze regering blijven steunen ondanks deze stap achteruit zal door bepaalde kiezers niet in dank worden aanvaard.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, mon intervention sera très brève.

Je crois qu'il ne s'agit pas d'un conflit ni d'interprétations différentes au Nord et au Sud du pays. Il s'agit d'une loi fédérale et nous devons dépasser des points de vue quelque peu restrictifs. Même si nous approchons d'une échéance électorale, nous devons raison garder.

D'une part, le certificat n'était pas clair, comme on l'a dit plusieurs fois; d'autre part, le Mexique viole effectivement les droits de l'homme, notamment dans la région du Chiapas. Je m'y suis rendue plusieurs fois et j'ai moi-même pu le constater.

Je me félicite donc de la décision du vice-premier ministre de suspendre la livraison.

Au contraire d'un ancien ministre wallon, je ne trouve pas qu'entre l'éthique et l'emploi, il faille choisir l'emploi. Les choses sont beaucoup plus complexes. C'est pourquoi je me réjouis du débat que nous avons ici. Il faut peut-être envisager d'en prévoir une partie à huis clos.

Les questions posées et les réponses que nous avons reçues du vice-premier ministre permettent de clarifier les choses.

Je prends note du fait qu'il respectera la loi, ni plus ni moins, mais je considère que la loi est bien faite.

M. **Jean-Pierre Grafé** (PSC) : Madame, si vous parlez de quelqu'un, il faut donner son nom.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Il s'agit de M. Collignon.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Jean-Pierre Grafé en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Jean-Pierre Grafé

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, - betreurt de tegenstrijdige standpunten in de regering met betrekking tot de toekenning van uitvoervergunningen, die nadelig zijn voor de exporterende Belgische ondernemingen en het imago van België in het buitenland aantasten;

- verzoekt de minister van Buitenlandse Zaken om "voortaan gebruik te maken van zijn prerogatieven die stoelen op de politieke verantwoordelijkheid die hij ten volle draagt" en bij het nemen van zijn beslissing rekening te houden met de investeringen op menselijk en financieel gebied die bepaalde bedrijven, onder meer FN, doen om contracten in het buitenland te kunnen sluiten en nieuwe marktaandelen te veroveren;

- verzoekt de regering met aandrang toe te zien op het handhaven van de activiteit, met alle sociale gevolgen van dien, van een economische sector die bekend staat om zijn goede economische prestaties en de kwaliteit van zijn onderzoeks- en ontwikkelingsafdeling;

- beveelt aan dat een stelsel van automatische toekenning van uitvoervergunningen zou worden uitgewerkt, waarbij de regering een actieve en preventieve rol zou spelen voordat de ondernemingen eventuele aanzienlijke investeringen op menselijk en financieel gebied hebben gedaan en niet erna."

voorzitter

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Jean-Pierre Grafé et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Jean-Pierre Grafé

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, - regrette les attitudes contradictoires au sein du gouvernement en matière d'octroi de licences à l'exportation, qui sont dommageables pour les entreprises belges exportatrices et pour l'image de marque de la Belgique à l'étranger;

- invite le ministre des Affaires étrangères à "user désormais de ses prérogatives fondées sur sa responsabilité politique pleine et entière" en tenant compte dans sa décision de l'investissement, tant humain que financier, que certaines entreprises, dont la FN, consentent afin de parvenir à conclure des contrats à l'étranger et de conquérir de nouvelles parts de marché;

- demande instamment au gouvernement de veiller au maintien de l'activité, avec toutes ses conséquences sociales, d'un secteur économique remarqué pour sa performance et la qualité de son secteur de recherche et développement;

- recommande que soit mis en place un système d'octroi automatique de licences à l'exportation, dans lequel le gouvernement jouerait un rôle actif et préventif en amont plutôt qu'en aval d'une procédure pendant laquelle les entreprises auraient déjà pu consentir d'importants investissements humains et financiers."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Alfons Borginon en Ferdy Willems en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Jean-Pierre Grafé

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, vraagt dat de regering het volledige dossier van de wapenleveringen P90 aan Mexico met inbegrip van diplomatieke telexen, verslagen van telefoongesprekken en kabinetsdocumenten terzake, ter beschikking stelt van het parlement en de individuele parlementsleden."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par MM. Alfons Borginon et Ferdy Willems et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Jean-Pierre Grafé

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement de mettre à la disposition du parlement et des parlementaires individuels l'ensemble du dossier relatif à la commande de P90 par le Mexique, y compris les télex diplomatiques, transcriptions téléphoniques et documents du cabinet y afférents."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Jean-Pierre Grafé

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, verzoekt deze laatste wat de wapenverkoop betreft enerzijds een totaal transparant beleid te voeren en anderzijds de regels die deze vorm van export regelen zeer strikt toe te passen."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Jean-Pierre Grafé

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement de mener en ce qui concerne les ventes d'armes une politique d'une totale transparence, d'une part, et d'appliquer strictement les dispositions régissant ce type d'exportations, d'autre part."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Claudine Drion en Josée Lejeune en de heren Jef Valkeniers en Erik Derycke.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Claudine Drion et Josée Lejeune et MM. Jef Valkeniers et Erik Derycke.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de aanstelling van een verbindings-officier te Rome" (nr. 2005)

Question orale de M. Tony Van Parys au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la désignation d'un officier de liaison à Rome" (n° 2005)

voorzitter

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een vorige keer reeds de minister van Justitie ondervraagd over de aanduiding van een verbindingsofficier van gerechtelijke politie in Rome. De minister van Justitie deelde mee dat hij hiervoor de heer Suys had voorgesteld. Dat dossier was door hem overgezonden aan de minister van Buitenlandse Zaken, die inderdaad het nodige moet doen voor het verlenen van het diplomatiek statuut. Uit het antwoord bleek verder dat het dossier klaarblijkelijk in orde was : er waren eensluidende adviezen van het college van procureurs-generaal, van de rijkswacht, van Binnenlandse Zaken en van de gerechtelijke politie. Ik moet mijn vraag van heden enigszins aanpassen, gelet op wat vandaag via de media kon worden vernomen. U zou inmiddels hebben beslist om het diplomatiek statuut niet toe te kennen aan de persoon in kwestie. Mijn vragen zijn dan ook vrij evident.

Wat zijn de concrete bezwaren van uw diensten tegen het voorstel van de minister van Justitie ? Welke tegenindicaties zijn er ? Wie gaf betrokkene toestemming om zich reeds ter plaatse te vestigen ? Wij vernamen immers dat de betrokkene reeds in Rome verblijft. Is hij daar op eigen houtje heen gegaan ? Wie heeft het initiatief daartoe genomen ? Werd hem toestemming gegeven om daar reeds te verblijven ? Wordt zijn huisvesting daar vergoed ? In de huidige omstandigheden is het ook belangrijk te weten of betrokkene reeds daden heeft gesteld of initiatieven heeft ontwikkeld in de uitoefening van het ambt van verbindingsofficier. Dit zijn mijn concrete vragen.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Parys, de minister van Justitie heeft mij op 28 april 2000 het dossier toegestuurd waarin de benoeming van de heer Eddy Suys als verbindingsofficier werd voorgesteld, om alle diensten van de Belgische politie te vertegenwoordigen en niet enkel de gerechtelijke politie zoals u zei. Verleden week heb ik besloten om de heer Suys geen diplomatiek statuut toe te kennen. De minister van Justitie had mij gevraagd om samen met hem een ministerieel besluit te ondertekenen dat was opgesteld door zijn administratie en waarin de heer Suys als verbindingsofficier voor de diensten van de Belgische politie werd benoemd voor een periode van twee jaar en met een diplomatiek statuut. Mijn diensten hebben mij echter laten weten dat die procedure niet gebruikelijk is. Krachtens artikel 16, 1° van de ministeriële rondzendbrief van 4 oktober 1993 betreffende de benoeming van verbindingsofficieren van de gerechtelijke politie met diplomatiek statuut stellen de bevoegde diensten van het secretariaat-generaal van de gerechtelijke politie bij de parketten een kandidaat voor aan de minister van Justitie. Na advies van het college van procureurs-generaal en een conform advies van de minister van Binnenlandse Zaken, legt de minister van Justitie die kandidatuur voor

aan de minister van Buitenlandse Zaken. Deze laatste beslist dan over het al dan niet toekennen van het diplomatiek statuut. De minister van Justitie stelt vervolgens een ministerieel benoemingsbesluit op, dat niet door de minister van Binnenlandse Zaken moet worden getekend. Die procedure wordt betwist. Ik hoop u er niet aan te herinneren dat er momenteel een beroep hangende is bij de Raad van State, dit naar aanleiding van de beslissing die u als minister van Justitie hebt genomen om als verbindingsofficier te Washington de heer Luc Claerevoets te benoemen.

Deze laatste heeft zijn kandidatuur echter na de officiële inschrijvingstermijn ingediend. Afgezien van het ongewone karakter van de procedure, was ik van mening dat de persoonlijkheid van de heer Suys te sterk betwist werd zodat hij ook niet over de nodige waardigheid beschikte om een diplomatiek statuut te genieten.

Volgens de minister van Justitie heeft de heer Suys, in de overtuiging dat hij als verbindingsofficier zou worden benoemd, op eigen houtje beslist om zich in Rome te vestigen, teneinde praktische regelingen te treffen. De ambassadeur van België te Rome heeft gepreciseerd dat de heer Suys daar reeds op 3 mei is toegekomen, om het bureau van de vertrekkende verbindingsofficier, de heer Danny Hamers, te betrekken.

Gelet op de situatie werd hij er onmiddellijk bij zijn aankomst, door onze ambassadeur officieel van op de hoogte gebracht dat hij geen enkel officieel contact mocht hebben met de Italiaanse autoriteiten. Hij zocht echter logistieke steun, bijvoorbeeld voor hotel-reservaties voor de opvang van bezoekers zoals diegenen die belast zijn met het uitvoeren van internationale onderzoekscommissies.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik had nog een concrete vraag aan de minister die ik eerst en vooral wil bedanken voor zijn antwoord.

Is er een vergoeding uitbetaald vanwege bepaalde departementen voor zijn huisvesting of verblijf in Rome ?

Minister **Louis Michel** : Mijnheer Van Parys, ik weet niet of een ander departement een voorschot of geld heeft gegeven voor zijn vestigingskosten bijvoorbeeld. Ik kan alleen bevestigen dat het departement Buitenlandse Zaken niets gegeven heeft. Ik heb die vraag gesteld, maar werd ervan op de hoogte gebracht dat men daar geen inlichtingen over had.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : De man in kwestie is dus op eigen initiatief naar Rome gegaan ?

Minister **Louis Michel** : Dat heeft men mij gezegd. Ik weet het niet precies. Ik deelde u de informatie mee die ik heb gekregen. Hij heeft geen diplomatiek statuut. Ik heb aan de ambassadeur gevraagd hem mee te delen dat hij geen officiële contacten op dat vlak mocht hebben. Meer weet ik niet.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Het is evident dat dit mij verplicht om de minister van Justitie daaromtrent opnieuw te ondervragen. Het lijkt mij niet onmiddellijk een daad van behoorlijk bestuur te zijn een voorstel te doen, alsof er geen vuiltje aan de lucht is, om dan achteraf vast te stellen dat een ander departement wijst op het feit dat de kandidaat in kwestie niet over de nodige bekwaamheden - of de waardigheid, zoals de minister van Buitenlandse Zaken zegt - beschikt om dit ambt uit te oefenen.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat België nog niet helemaal de modelstaat is die men had voorgesteld. Ik neem aan, mijnheer de minister, dat ik dit met de minister van Justitie verder moet regelen. Ik zal dit dan ook met veel overtuiging doen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De mondelinge vraag nr. 2038 van mevrouw Fientje Moerman wordt naar een latere datum verschoven.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.20 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 13.20 heures.*